

EL

EL

EL



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 14.10.2009
COM(2009) 154 τελικό

2009/0157 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

{SEC(2009) 410}

{SEC(2009) 411}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Γενικό πλαίσιο

Το άρθρο 61 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (στο εξής: «συνθήκη») προβλέπει την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός κοινού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, κυρίως με τη θέσπιση μέτρων που υπάγονται στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις. Το άρθρο 65 της συνθήκης αναφέρεται ρητώς σε μέτρα τα οποία αποβλέπουν στη «βελτίωση και απλούστευση της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων αποφάσεων επί εξωδίκων υποθέσεων», καθώς και σε μέτρα με σκοπό την «προώθηση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, όσον αφορά τη σύγκρουση νόμων και δικαιοδοσίας». Οι πολυάριθμες νομικές πράξεις που έχουν ήδη θεσπισθεί με τη συγκεκριμένη νομική βάση, ιδίως δε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 44/2001¹, εξαιρούν την κληρονομική διαδοχή από το πεδίο εφαρμογής τους.

Η θέσπιση ευρωπαϊκής πράξης για την κληρονομική διαδοχή περιλαμβανόταν ήδη στις προτεραιότητες του σχεδίου δράσης της Βιέννης του 1998². Το Πρόγραμμα της Χάγης³ απευθύνει αίτημα για την υποβολή πράξης η οποία να καλύπτει το σύνολο των ρυθμιστέων θεμάτων: εφαρμοστέο δίκαιο, δικαιοδοσία και αναγνώριση, διοικητικά μέτρα (κληρονομητήρια, εγγραφή στο μητρώο διαθηκών). Κατ' εφαρμογή των συμπερασμάτων της σχετικής μελέτης επιπτώσεων, το ζήτημα του μητρώου διαθηκών θα αποτελέσει αντικείμενο μεταγενέστερης κοινοτικής πρωτοβουλίας.

1.2. Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η σπουδαιότητα των διασυνοριακών περιπτώσεων κληρονομικής διαδοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση προέκυψε με σαφήνεια από την έκθεση μελέτης επιπτώσεων, που επισυνάπτεται στην παρούσα πρόταση. Η ποικιλομορφία τόσο των κανόνων ουσιαστικού δικαίου, όσο και των κανόνων που διέπουν τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο, ο μεγάλος αριθμός αρχών που είναι πιθανό να κληθούν να ασχοληθούν με μια κληρονομική διαδοχή διεθνούς χαρακτήρα, καθώς και ο κατακερματισμός των κληρονομικών διαδοχών ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των προαναφερόμενων ανομοιογενών κανόνων, εμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στην Ένωση. Οι πολίτες έρχονται συνεχώς σήμερα αντιμέτωποι με σοβαρές δυσκολίες στην προσπάθειά τους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο μιας διεθνούς κληρονομικής διαδοχής. Οι εν λόγω διαφορετικοί μεταξύ τους κανόνες εμποδίζουν επίσης την πλήρη άσκηση του δικαιώματος στην ιδιωτική ιδιοκτησία, το οποίο, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο των θεμελιωδών δικαιωμάτων, για τον σεβασμό των οποίων μεριμνά το Δικαστήριο⁴. Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι να μπορούν τα πρόσωπα που διαμένουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να οργανώνουν εκ των προτέρων την κληρονομική τους διαδοχή, καθώς επίσης να

¹ EE L 12 της 16.1.2001, σ. 1.

² EE C 19 της 23.1.1999.

³ Βλ. τα συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών της 4ης και 5ης Νοεμβρίου 2004.

⁴ ΔΕΚ, 28.4.1998, C-200/96 – *Metronome Musik*, Συλλογή 1998 I-01953· 12.7.2005, C-154 και 155/04 – *Alliance for Natural Health και λοιποί*, Συλλογή 2005 I-06451.

κατοχυρωθούν με αποτελεσματικότητα τα δικαιώματα των κληρονόμων ή/και των κληροδόχων, αλλά και των άλλων προσώπων που σχετίζονται με τον θανόντα και των κληρονομικών δανειστών.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ – ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Πριν από την κατάρτιση της παρούσας πρότασης, πραγματοποιήθηκε ευρεία διαβούλευση με τα κράτη μέλη, τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα και τους πολίτες. Η Επιτροπή έλαβε μια «Μελέτη σχετικά με την κληρονομική διαδοχή διεθνούς χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση», η οποία εκπονήθηκε από το Ινστιτούτο Συμβολαιογράφων της Γερμανίας το Νοέμβριο του 2002⁵. Η Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής περί κληρονομικής διαδοχής και διαθήκης⁶, που δημοσιεύτηκε την 1.3.2005, οδήγησε στην αποστολή περίπου 60 απαντήσεων, και ακολούθησε δημόσια ακρόαση στις 30.11.2006⁷. Ομάδα εμπειρογνομόνων με την ονομασία «PRM III/IV», η οποία συνεστήθη από την Επιτροπή την 1.3.2006⁸, συνεδρίασε 7 φορές κατά την περίοδο 2006-2008, η δε Επιτροπή οργάνωσε σύσκεψη εθνικών εμπειρογνομόνων στις 30.6.2008. Οι συνεισφορές που ελήφθησαν επιβεβαιώνουν την αναγκαιότητα μιας κοινοτικής πράξης στον υπό εξέταση τομέα και τάσσονται υπέρ της θέσπισης πρότασης η οποία να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ζητήματα του εφαρμοστέου δικαίου, της διεθνούς δικαιοδοσίας, της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων και της θεσμοθέτησης ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου⁹. Υπέρ της θέσπισης τέτοιας πράξης ετάχθη το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο¹⁰ και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή¹¹. Η Επιτροπή εκπόνησε σχετική μελέτη επιπτώσεων, η οποία επισυνάπτεται στην πρόταση.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Νομική βάση

Το άρθρο 67 παράγραφος 5 της συνθήκης ορίζει ότι το Συμβούλιο αποφασίζει τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 65 με τη διαδικασία συναπόφασης του άρθρου 251 της συνθήκης, αποκλειομένων «των θεμάτων που άπτονται του οικογενειακού δικαίου».

Είναι σκόπιμο να υπογραμμισθεί καταρχάς ότι η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών, με εξαίρεση τις σκανδιναβικές χώρες, θεωρεί το κληρονομικό δίκαιο ως ξεχωριστό τομέα δικαίου σε σχέση με το οικογενειακό δίκαιο, λόγω της βαρύτητας που έχουν τα περιουσιακά ζητήματα στο πλαίσιο του κληρονομικού δικαίου. Ακόμη και σε σχέση με τις διατάξεις ουσιαστικού δικαίου, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο κλάδων δικαίου. Κύριος σκοπός του κληρονομικού δικαίου είναι να καθοριστούν οι διατάξεις σχετικά με την επαγωγή της κληρονομιάς, καθώς και σχετικά με τη μεταβίβαση της ίδιας της κληρονομικής περιουσίας. Σε αντίθεση με το κληρονομικό δίκαιο, το οικογενειακό δίκαιο έχει ως σκοπό τη ρύθμιση ιδίως των έννομων σχέσεων που απορρέουν από τον γάμο και την έγγαμη συμβίωση,

⁵ <http://www.successions.org>.

⁶ COM (2005) 65, <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l16017.htm>.

⁷ http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/successions/news_contributions_en.htm.

⁸ EE C 51 της 1.3.2006, σ. 3.

⁹

[http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/successions/contributions/summary_c
ontributions_successions_fr.pdf](http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/successions/contributions/summary_contributions_successions_fr.pdf)

¹⁰ Ψήφισμα της 16.11.2006, P6_TA(2006)0496.

¹¹ Γνώμη της 26.10.2005, EE C 28 της 3.2.2006, σ. 1-5.

την ύπαρξη συγγένειας και την οικογενειακή κατάσταση φυσικών προσώπων. Η ουσιώδης κοινωνική του λειτουργία είναι η προστασία των οικογενειακών δεσμών. Εξάλλου, σε αντίθεση με ό,τι ισχύει στο οικογενειακό δίκαιο, όπου η ατομική βούληση έχει μόνο περιορισμένη σημασία και όπου η μεγάλη πλειονότητα των έννομων σχέσεων διέπεται από κανόνες αναγκαστικού δικαίου, το κληρονομικό δίκαιο παραμένει ένας τομέας όπου η βούληση του κατόχου των δικαιωμάτων καταλαμβάνει σημαντική θέση.

Επομένως, υπάρχει ικανή αυτοτέλεια μεταξύ των δύο αυτών κλάδων αστικού δικαίου, έτσι ώστε να είναι δυνατή η χωριστή ρύθμιση των θεμάτων που υπάγονται στον έναν ή τον άλλο. Εξάλλου, δεδομένου ότι πρόκειται για εξαίρεση, το άρθρο 67 παράγραφος 5 δεύτερη περίπτωση της συνθήκης πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται συσταλτικώς από τα θεσμικά όργανα. Συνεπώς, η προαναφερθείσα εξαίρεση δεν εφαρμόζεται στον παρόντα κανονισμό περί κληρονομικής διαδοχής.

Τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ορισμένα περιθώρια αξιολόγησης για να κρίνουν κατά πόσον ένα μέτρο είναι απαραίτητο για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην εξάλειψη όλων των εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων τα οποία οφείλονται στις διαφορές μεταξύ των νομοθεσιών των κρατών μελών για το θέμα της διεθνούς κληρονομικής διαδοχής.

3.2. Αρχή της επικουρικότητας

Οι στόχοι της πρότασης μπορούν να επιτευχθούν μόνο με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τη διεθνή κληρονομική διαδοχή, οι οποίοι πρέπει να είναι πανομοιότυποι, ούτως ώστε να παρέχεται ασφάλεια δικαίου και να διασφαλίζεται προβλεψιμότητα για τους πολίτες. Ως εκ τούτου, τυχόν μονομερής δράση των κρατών μελών θα αντέβαινε στον συγκεκριμένο στόχο. Υφίσταται μια σύμβαση της Χάγης σχετικά με το δίκαιο που εφαρμόζεται στην κληρονομική διαδοχή (στο εξής: «Σύμβαση»), η οποία όμως ουδέποτε τέθηκε σε ισχύ¹². Η σύμβαση της Χάγης της 5^{ης} Οκτωβρίου 1961 για τις συγκρούσεις νόμων που αφορούν τον τύπο διατάξεων διαθήκης έχει κυρωθεί από 16 κράτη μέλη. Είναι ευκατάρτη η κύρωση της εν λόγω σύμβασης και από τα υπόλοιπα κράτη μέλη προς το συμφέρον της Κοινότητας.

Όλες οι σχετικές διαβουλεύσεις και μελέτες κατέδειξαν την έκταση των προβλημάτων των οποίων την επίλυση επιδιώκει η παρούσα πρόταση.

3.3. Αρχή της αναλογικότητας και επιλογή της νομικής πράξης

Η πρόταση περιορίζεται αυστηρά στο μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της. Η πρόταση δεν εναρμονίζει ούτε το κληρονομικό δίκαιο ούτε το εμπράγματο δίκαιο των κρατών μελών. Ούτε έχει συνέπειες για το καθεστώς φορολόγησης των κληρονομιών στα κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, οι διεθνείς κληρονομικές διαδοχές είναι πιθανό σε κάθε περίπτωση να οδηγούν σε ασυνέπειες μεταξύ των εθνικών καθεστώτων φορολογίας, γεγονός που είναι δυνατό να συνεπάγεται διπλή φορολόγηση ή διακριτική μεταχείριση. Η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει το 2010 ανακοίνωση στην οποία θα αναλύονται τα σχετικά ζητήματα.

Η ασφάλεια δικαίου και η προβλεψιμότητα μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω σαφών και ενιαίων κανόνων και, για τον λόγο αυτό, είναι επιβεβλημένη η έκδοση κανονισμού. Οι ανωτέρω στόχοι θα ετίθεντο εν αμφιβόλω αν παραχωρείτο στα κράτη μέλη διακριτική ευχέρεια για την εφαρμογή των σχετικών κανόνων.

¹² Σύμβαση της Χάγης της 1.8.1989 για το εφαρμοστέο δίκαιο στη διαδοχή αιτία θανάτου.

4. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

4.1. Κεφάλαιο I: Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1

Η έννοια της «κληρονομικής διαδοχής» πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτοτελή και περιλαμβάνει όλες τις παραμέτρους μιας κληρονομικής διαδοχής, ιδίως δε την επαγωγή κληρονομιάς, τη διαχείριση και την εκκαθάριση.

Ο αποκλεισμός των δικαιωμάτων και των περιουσιακών στοιχείων που συστήνονται ή μεταβιβάζονται με άλλους τρόπους πλην της διαδοχής αιτία θανάτου δεν καλύπτει μόνο τις μορφές «συνιδιοκτησίας» τις οποίες προβλέπει το αγγλοσαξονικό *common law*, αλλά και όλα τα είδη μεταβίβασης εκ χαριστικής αιτίας του αστικού δικαίου.

Η εξαίρεση που προβλέπεται για το *trust* (καταπίστευμα) δεν εμποδίζει την εφαρμογή στην κληρονομική διαδοχή της νομοθεσίας που τη διέπει δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Το στοιχείο ι) διευκρινίζει ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται στην κτήση ενός εμπράγματος δικαιώματος που αφορά κάποιο περιουσιακό στοιχείο στο πλαίσιο κληρονομικής διαδοχής, αλλά όχι στο περιεχόμενο ενός τέτοιου δικαιώματος. Ο κανονισμός δεν θίγει την εξαντλητική απαρίθμηση (*numerus clausus*) του εμπράγματος δικαίου των κρατών μελών, ούτε τον χαρακτηρισμό των περιουσιακών στοιχείων και των δικαιωμάτων ούτε τον προσδιορισμό των πράξεων στις οποίες νομιμοποιείται να προβεί ο κάτοχος τέτοιων δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, δεν είναι έγκυρη, καταρχήν, η σύσταση ενός εμπράγματος δικαιώματος που δεν προβλέπεται από το δίκαιο του τόπου όπου βρίσκεται το εκάστοτε πράγμα. Το κληρονομικό δίκαιο δεν είναι δυνατό να έχει ως συνέπεια, στο κράτος του τόπου όπου βρίσκεται το εκάστοτε πράγμα, μία κατάτμηση ή την εισαγωγή στη νομοθεσία περί ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων μιας ρύθμισης που δεν προβλέπεται από τη νομοθεσία αυτή. Παραδείγματος χάρη, δεν είναι δυνατό να εισαχθεί η έννοια της επικαρπίας σε ένα κράτος στο οποίο ο νόμος δεν την προβλέπει. Απεναντίας, η εξαίρεση δεν καλύπτει τη μεταβίβαση ένεκα κληρονομικής διαδοχής ενός εμπράγματος δικαιώματος το οποίο προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το πράγμα.

Η εξαίρεση καλύπτει επίσης τη δημοσιότητα των δικαιωμάτων επί αγαθών, π.χ. τη λειτουργία του κτηματολογίου και τις συνέπειες της καταχώρησης ή της έλλειψης καταχώρησης σε αυτό.

Άρθρο 2

Δικαστήριο: Τις περισσότερες φορές, μια κληρονομική διαδοχή διευθετείται εκτός δικαστηρίου. Η έννοια του δικαστηρίου, όπως χρησιμοποιείται στον παρόντα κανονισμό, νοείται υπό την ευρεία έννοια και περιλαμβάνει και άλλες αρχές οσάκις αυτές επιτελούν λειτουργία η οποία εμπίπτει στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων, παραδείγματος χάρη μέσω της εκχώρησης αρμοδιοτήτων, πράγμα που ισχύει μεταξύ άλλων για τους συμβολαιογράφους και τους γραμματείς δικαστηρίου.

4.2. Κεφάλαιο II: Διεθνής δικαιοδοσία

Άρθρο 4

Οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που ισχύουν για την κληρονομική διαδοχή παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Το αποτέλεσμα είναι είτε

θετικές συγκρούσεις, δηλαδή περιπτώσεις στις οποίες δηλώνουν αρμόδια για την ίδια υπόθεση τα δικαστήρια περισσότερων κρατών, είτε αρνητικές συγκρούσεις, όταν κανένα δικαστήριο δεν θεωρεί εαυτό αρμόδιο. Προκειμένου να αποφεύγονται οι δυσχέρειες αυτές που αντιμετωπίζουν οι πολίτες, είναι αναγκαία ενιαία ρύθμιση. Η συνηθέστερη ρύθμιση μεταξύ των κρατών μελών είναι η αναγνώριση της δικαιοδοσίας του κράτους μέλους της τελευταίας συνήθους κατοικίας του θανόντος, η οποία σε πολλές περιπτώσεις συμπίπτει με τον τόπο όπου βρίσκονται τα περιουσιακά του στοιχεία. Το εκάστοτε δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί για το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής και για όλες της πτυχές της, είτε πρόκειται για εκούσια δικαιοδοσία είτε για αμφισβητούμενη.

Άρθρο 5

Η αναπαραπομπή σε καταλληλότερο δικαστήριο δεν πρέπει να είναι αυτόματη μόνο και μόνο επειδή ο θανών επέλεξε το δίκαιο κάποιου άλλου κράτους μέλους. Το αρμόδιο δικαστήριο είναι σκόπιμο να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τα συμφέροντα του θανόντος, των κληρονόμων, των κληροδόχων και των δανειστών, καθώς και τη συνήθη κατοικία τους. Ο κανόνας αυτός θα επέτρεπε, ιδίως, την εξεύρεση ισορροπημένης λύσης σε περίπτωση κατά την οποία ο θανών είχε διαμείνει επί σύντομο χρονικό διάστημα σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο της ιθαγένειάς του, καθώς και όταν η οικογένειά του έχει παραμείνει στο κράτος μέλος καταγωγής του θανόντος.

Άρθρο 6

Οσάκις ο θανών διέμενε σε τρίτη χώρα, ο ανωτέρω κανόνας διασφαλίζει την πρόσβαση στη Δικαιοσύνη για τους κοινοτικούς κληρονόμους και δανειστές, όταν η εκάστοτε υπόθεση συνδέεται στενά με κάποιο κράτος μέλος εξαιτίας της ύπαρξης ενός περιουσιακού στοιχείου σε αυτό.

Άρθρο 9

Οι στενοί δεσμοί που υφίστανται μεταξύ του κληρονομικού καθεστώτος και του εμπράγματος καθεστώτος υπαγορεύουν την κατ' εξαίρεση δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους όπου βρίσκεται ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο εφόσον το δίκαιο αυτού του τελευταίου κράτους μέλους επιτάσσει την παρέμβαση των δικαστηρίων του. Εντούτοις, η δικαιοδοσία αυτή περιορίζεται αυστηρά στα στοιχεία που άπτονται του εμπράγματος δικαιώματος μεταβίβασης του περιουσιακού στοιχείου.

4.3. Κεφάλαιο III: Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρο 16

Ενιαίο καθεστώς

Κατά τις διαβουλεύσεις, κατέστησαν εμφανή τα μειονεκτήματα του συστήματος που είναι γνωστό ως «σύστημα διαχωρισμού», βάσει του οποίου, σε ό,τι αφορά τα κινητά περιουσιακά στοιχεία, η κληρονομική διαδοχή διέπεται από το δίκαιο της κατοικίας του θανόντος, ενώ, για τα ακίνητα, διέπεται από το δίκαιο του κράτους στο οποίο βρίσκεται το εκάστοτε ακίνητο. Το εν λόγω σύστημα συνεπάγεται τον σχηματισμό περισσότερων κληρονομικών περιουσιών, εκ των οποίων η καθεμιά υπόκειται σε διαφορετικό δίκαιο, το οποίο καθορίζει κατά ανόμοιο τρόπο ποιοι είναι οι κληρονόμοι και το μερίδιό τους, καθώς και τον τρόπο διανομής και εκκαθάρισης της κληρονομιάς. Η πρόκριση ενιαίου συστήματος στον κανονισμό παρέχει τη δυνατότητα να υπόκειται η κληρονομική διαδοχή σε ένα και μοναδικό δίκαιο και, κατ'

επέκταση, να αποφεύγονται τα προαναφερθέντα μειονεκτήματα. Η πρόβλεψη ενιαίου καθεστώτος επιτρέπει επιπλέον στον διαθέτη να προγραμματίζει την ακριβοδίκαιη κατανομή της περιουσίας του μεταξύ των κληρονόμων, ανεξαρτήτως του τόπου όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία που την απαρτίζουν.

Το συνδεδειγμένο στοιχείο: το δίκαιο της τελευταίας συνήθους κατοικίας του θανόντος

Ο κανονισμός προκρίνει το συγκεκριμένο δίκαιο, αντί του δικαίου της ιθαγένειας, λόγω του ότι συμπίπτει με το κέντρο συμφερόντων του θανόντος, καθώς επίσης, συχνά, με τον τόπο όπου βρίσκονται τα περισσότερα από τα περιουσιακά του στοιχεία. Ένα τέτοιο συνδεδειγμένο στοιχείο ευνοεί σε μεγαλύτερο βαθμό την ενσωμάτωση στο κράτος μέλος συνήθους κατοικίας και αποτρέπει κάθε διακριτική μεταχείριση σε βάρος των προσώπων που έχουν τη νόμιμη διαμονή τους σε αυτό χωρίς να είναι υπήκοοί του. Για τους ίδιους λόγους, το στοιχείο της συνήθους κατοικίας προκρίνεται στο πλαίσιο του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου περισσότερων κρατών μελών, καθώς επίσης σε όλες τις σύγχρονες σχετικές νομικές πράξεις, όπως είναι η Σύμβαση.

Άρθρο 17

Όλα τα νομικά συστήματα των κρατών μελών προβλέπουν μηχανισμούς με τους οποίους επιδιώκεται να διασφαλίζονται οικονομικοί πόροι για τους οικείους του θανόντος, με προεξάρχουσες τις διατάξεις περί νόμιμης μοίρας. Ωστόσο, οι διαθέτες που είναι υπήκοοι κράτους μέλους στο οποίο οι δωρεές μεταξύ ζώντων είναι αμετάκλητες μπορούν να επιβεβαιώσουν την εγκυρότητά τους επιλέγοντας το εθνικό τους δίκαιο ως δίκαιο που διέπει την κληρονομική τους διαδοχή. Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους του κανονισμού είναι η διασφάλιση της τήρησης των μηχανισμών αυτών. Επειδή παρέχεται στον διαθέτη δυνατότητα επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου, ήταν απαραίτητο να επιτευχθεί ένας συγκεκριμένος μεταξύ, αφενός, των πλεονεκτημάτων μιας τέτοιας επιλογής, όπως είναι η ασφάλεια δικαίου και η διευκόλυνση του προγραμματισμού της κληρονομικής διαδοχής από τον διαθέτη, και, αφετέρου, της προστασίας των έννομων συμφερόντων των οικείων του θανόντος, ιδίως δε του ή της συζύγου και των επιζώντων τέκνων. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίον ο κανονισμός παρέχει στον διαθέτη τη δυνατότητα να επιλέξει μόνο το δίκαιο της ιθαγένειάς του και τούτο πρέπει να νοείται σε συνάρτηση με τον γενικό κανόνα που συνεπάγεται την εφαρμογή του δικαίου της κατοικίας. Η επιλογή αυτή επιτρέπει σε έναν διαθέτη ο οποίος έκανε χρήση της ελεύθερης κυκλοφορίας, που είναι δυνατή στην Ένωση, αλλά ενδιαφέρεται να διατηρήσει στενούς δεσμούς με τη χώρα καταγωγής του, να διαφυλάξει τους εν λόγω πολιτιστικούς δεσμούς διαμέσου της κληρονομικής του διαδοχής. Υπέρ της λύσης αυτής έχει ταχθεί και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Αποκλεισμός της επιλογής άλλων δικαίων: Ο κανονισμός απέκλεισε τη δυνατότητα επιλογής, ως δικαίου που εφαρμόζεται στην κληρονομική διαδοχή, του δικαίου που διέπει τις γαμικές σχέσεις του διαθέτη. Μια τέτοια διάταξη θα παρείχε τη δυνατότητα για πολλαπλές επιλογές σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι σύζυγοι διαθέτουν μεγαλύτερη ελευθερία επιλογής του δικαίου που θα είναι εφαρμοστέο στις γαμικές τους σχέσεις. Κάτι τέτοιο θα αντιστρατευόταν τους προαναφερθέντες στόχους.

Άρθρο 18

Επιβάλλεται να προβλεφθούν κανόνες σχετικά με το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στις κληρονομικές συμβάσεις και τις συνδιαθήκες, οι οποίες προβλέπονται σε ορισμένα κράτη, προκειμένου, παραδείγματος χάρη, να μεθοδευθεί η μεταβίβαση μιας επιχείρησης ή να

παρασχεθεί η δυνατότητα στον επιζώντα σύζυγο ενός ζεύγους να περιέλθει σε αυτόν η κοινή περιουσία των συζύγων.

Άρθρο 21

Το συγκεκριμένο άρθρο αποσκοπεί ιδίως στο να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες των νομικών συστημάτων του *common law*, π.χ. της Αγγλίας, στο πλαίσιο των οποίων τα δικαιώματα του θανόντος δεν περιέρχονται απευθείας στους κληρονόμους από τη στιγμή του θανάτου, αλλά η κληρονομική διαδοχή τελεί υπό τη διαχείριση διαχειριστή, τον οποίο διορίζει και ελέγχει δικαστήριο.

Άρθρο 22

Λόγω της οικονομικής, οικογενειακής ή κοινωνικής τους χρήσης, ορισμένα κτίρια, επιχειρήσεις ή άλλου είδους περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε ειδικό κληρονομικό καθεστώς στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκονται, και το καθεστώς αυτό είναι σκόπιμο να γίνεται σεβαστό. Τέτοιο ειδικό καθεστώς προβλέπεται επί παραδείγματι για τις οικογενειακές γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Η εξαίρεση αυτή χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, έτσι ώστε να μην προσκρούει στον γενικό στόχο του παρόντος κανονισμού. Ειδικότερα, δεν εφαρμόζεται στο καθεστώς διαχωρισμού, ούτε στη νόμιμη μοίρα.

Άρθρο 27

Η επίκληση της δημόσιας τάξης πρέπει να γίνεται μόνο κατ' εξαίρεση. Τυχόν διαφορά μεταξύ των νομοθετικών διατάξεων που διέπουν την προστασία των νόμιμων συμφερόντων των οικείων του θανόντος δεν είναι δυνατό να δικαιολογήσει την επίκληση της δημόσιας τάξης, διότι κάτι τέτοιο θα ήταν ασυμβίβαστο με τον στόχο της διασφάλισης της εφαρμογής ενιαίου δικαίου για το σύνολο της κληρονομικής περιουσίας.

4.4. Κεφάλαιο IV: Αναγνώριση και εκτέλεση

Οι διατάξεις του υπόψη κεφαλαίου έχουν ως πρότυπο τους αντίστοιχους κανόνες του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001. Η πρόβλεψη της αναγνώρισης του συνόλου των δικαστικών αποφάσεων και συμβιβασμών στοχεύει στην πραγμάτωση, στον τομέα του κληρονομικού δικαίου, της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης, η οποία θεμελιώνεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Ως εκ τούτου, οι λόγοι μη αναγνώρισης περιορίζονται στο ελάχιστο αναγκαίο.

4.5. Κεφάλαιο V: Δημόσια έγγραφα

Λόγω της πρακτικής σημασίας των δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής, ο παρών κανονισμός πρέπει να διασφαλίζει την αναγνώρισή τους, ούτως ώστε να είναι δυνατή η ελεύθερη κυκλοφορία των εγγράφων αυτών. Η αναγνώριση αυτή σημαίνει ότι αναγνωρίζεται στα δημόσια έγγραφα η ίδια πλήρης αποδεικτική ισχύς, τόσο ως προς το περιεχόμενο της πράξης στην οποία αναφέρεται το εκάστοτε έγγραφο όσο και ως προς τα αναφερόμενα σε αυτό πραγματικά περιστατικά, η οποία αναγνωρίζεται και στα εθνικά δημόσια έγγραφα, καθώς επίσης ότι τα εν λόγω έγγραφα απολαύουν, όπως και στη χώρα προέλευσής τους, του τεκμηρίου εγκυρότητας και ότι έχουν ισχύ εκτελεστού τίτλου εντός των ορίων που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

4.6. Κεφάλαιο VI: Ευρωπαϊκό κληρονομητήριο

Για να είναι δυνατή η ταχεία διευθέτηση των διεθνών κληρονομικών διαδοχών, ο παρών κανονισμός προβλέπει την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου. Προς διευκόλυνση της κυκλοφορίας του εν λόγω εγγράφου στο εσωτερικό της Ένωσης, ενδείκνυται να καθιερωθεί ενιαίος τύπος κληρονομητηρίου και να καθορισθεί η αρχή η οποία είναι διεθνώς αρμόδια να το εκδίδει. Για να υπάρχει συμβατότητα με τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας, πρέπει κατ' ουσία η αρχή αυτή να συμπίπτει με το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να επιληφθεί της εκάστοτε κληρονομικής διαδοχής.

Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο δεν αντικαθιστά τα κληρονομητήρια που προβλέπονται σήμερα σε ορισμένα κράτη μέλη. Στο κράτος μέλος της αρμόδιας αρχής, η απόδειξη της ιδιότητας κληρονόμου και των εξουσιών ενός διαχειριστή ή εκτελεστή κληρονομιάς διεξάγεται, επομένως, σύμφωνα με την εγχώρια διαδικασία.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 61 στοιχείο γ), καθώς και το άρθρο 67 παράγραφος 5 δεύτερη περίπτωση,

την πρόταση της Επιτροπής¹³,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹⁴,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251 της συνθήκης,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Η Κοινότητα έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός τέτοιου χώρου, η Κοινότητα πρέπει να θεσπίσει μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις, στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 65 στοιχείο β) της συνθήκης, τα μέτρα αυτά πρέπει να αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στην προώθηση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά τη σύγκρουση νόμων και δικαιοδοσίας.
- (3) Κατά τη σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και άλλων αποφάσεων οργάνων της δικαστικής εξουσίας ως ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, και κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υιοθετήσουν πρόγραμμα μέτρων για την υλοποίηση της εν λόγω αρχής.
- (4) Στις 30 Νοεμβρίου 2000, το Συμβούλιο εξέδωσε το σχέδιο προγράμματος μέτρων για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί αστικών και

¹³ EE C [...] της [...], σ. [...]

¹⁴ EE C [...] της [...], σ. [...]

εμπορικών υποθέσεων¹⁵. Το πρόγραμμα περιγράφει τα μέτρα σχετικά με την εναρμόνιση των κανόνων περί σύγκρουσης νόμων τα οποία έχουν σκοπό να διευκολύνουν την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων. Επίσης προβλέπει την κατάρτιση νομικής πράξης σχετικά με την κληρονομική διαδοχή και τη διαθήκη, δηλαδή θέματα που εξαιρούνται, μεταξύ άλλων, από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις¹⁶.

- (5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που συνήλθε στις Βρυξέλλες στις 4 και 5 Νοεμβρίου 2004, θέσπισε νέο πρόγραμμα, με τίτλο «Το πρόγραμμα της Χάγης: ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση»¹⁷. Το εν λόγω πρόγραμμα υπογραμμίζει την αναγκαιότητα θέσπισης, μέχρι το 2011, νομικής πράξης για θέματα κληρονομικού δικαίου με την οποία να ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, τα ζητήματα της σύγκρουσης νόμων, της διεθνούς δικαιοδοσίας, της αμοιβαίας αναγνώρισης και της εκτέλεσης αποφάσεων στον υπό εξέταση τομέα, της καθιέρωσης ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου και της θέσπισης μηχανισμού που θα επιτρέπει την εξακρίβωση του κατά πόσον ένας κάτοικος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που απεβίωσε έχει αφήσει διατάξεις τελευταίας βουλήσεως ή διαθήκη.
- (6) Είναι σκόπιμο να διευκολυνθεί η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέσω της εξάλειψης των εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών, οι οποίοι έρχονται σήμερα αντιμέτωποι με δυσκολίες στην προσπάθειά τους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο μιας διεθνούς κληρονομικής διαδοχής. Στον ευρωπαϊκό χώρο δικαιοσύνης, οι πολίτες πρέπει να μπορούν να οργανώσουν εκ των προτέρων την κληρονομική τους διαδοχή. Πρέπει να κατοχυρώνονται με αποτελεσματικότητα τα δικαιώματα των κληρονόμων και των κληροδόχων, των άλλων προσώπων που σχετίζονται με τον θανόντα, καθώς και των κληρονομικών δανειστών.
- (7) Προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, είναι σκόπιμο να συγκεντρωθούν στον παρόντα κανονισμό οι διατάξεις σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων στον υπό εξέταση τομέα, καθώς και σχετικά με το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο.
- (8) Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού πρέπει να καλύπτει όλα τα αστικού δικαίου ζητήματα που άπτονται μιας κληρονομικής διαδοχής, δηλαδή όλες τις περιπτώσεις μεταβίβασης κυριότητας αιτία θανάτου, είτε πρόκειται για ηθελημένη πράξη μεταβίβασης, υπό τη μορφή διαθήκης ή κληρονομικής σύμβασης, είτε πρόκειται για εκ του νόμου μεταβίβαση κυριότητας αιτία θανάτου.
- (9) Η ισχύς και τα αποτελέσματα των εκ χαριστικής αιτίας πράξεων μεταβίβασης διέπονται από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι)¹⁸. Κατά συνέπεια, οι εν λόγω πράξεις είναι σκόπιμο

¹⁵ ΕΕ C 12 της 15.01.2001, σ. 1.

¹⁶ ΕΕ L 12 της 16.1.2001, σ. 1.

¹⁷ ΕΕ C 53 της 3.3.2005, σ. 1.

¹⁸ ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6.

να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, κατά το πρότυπο των λοιπών δικαιωμάτων και περιουσιακών στοιχείων που συστήνονται ή μεταβιβάζονται με άλλους τρόπους πλην της κληρονομικής διαδοχής. Παρόλα αυτά, το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην εκάστοτε κληρονομική διαδοχή, όπως καθορίζεται με βάση τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, πρέπει να διευκρινίζει κατά πόσον η εκάστοτε δικαιοπραξία εκ χαριστικής αιτίας ή άλλου είδους μεταβίβαση μεταξύ ζώντων με άμεση ισχύ εμπράγματος δικαιώματος είναι δυνατό να συνεπάγεται τη σύσταση υποχρέωσης συνεισφοράς ή μείωσης ή συνεκτίμησης κατά τον υπολογισμό των κληρονομικών μερίδων με βάση το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή.

- (10) Ναι μεν ο παρών κανονισμός είναι σκόπιμο να καλύπτει τον τρόπο κτήσης ενός εμπράγματος δικαιώματος που αφορά κάποιο ενσώματο ή άυλο περιουσιακό στοιχείο κατά την έννοια του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στην εκάστοτε κληρονομική διαδοχή, αλλά η εξαντλητική απαρίθμηση («*numerus clausus*») των εμπράγματων δικαιωμάτων που είναι δυνατό να υπάρχουν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, η οποία διέπεται καταρχήν από την αρχή *lex rei sitae*, πρέπει να υπάγεται στους εθνικούς κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Είναι ομοίως σκόπιμο να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής η δημοσιότητα που δίδεται στα προαναφερθέντα δικαιώματα, η οποία περιλαμβάνει τη λειτουργία του κτηματολογίου και τις συνέπειες της καταχώρησης ή της έλλειψης καταχώρησης σε αυτό, δηλαδή θέματα που ρυθμίζονται ομοίως από το τοπικό δίκαιο.
- (11) Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι διάφοροι τρόποι διευθέτησης μιας κληρονομικής διαδοχής στα κράτη μέλη, ο παρών κανονισμός πρέπει να καθορίζει τη δικαιοδοσία των υπό ευρεία έννοια δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένης της δικαιοδοσίας μη δικαστικών αρχών οσάκις ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα, ιδίως με τη μέθοδο της εκχώρησης αρμοδιοτήτων.
- (12) Λαμβανομένης υπόψη της αυξανόμενης κινητικότητας των ευρωπαϊών πολιτών και προκειμένου να προαχθεί η καλή απονομή δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να διασφαλισθεί η ύπαρξη ουσιαστικού συνδετικού στοιχείου μεταξύ της εκάστοτε κληρονομικής διαδοχής και του κράτους μέλους που ασκεί τη σχετική δικαιοδοσία, ο παρών κανονισμός είναι σκόπιμο να ορίζει ότι αρμόδια είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους της τελευταίας συνήθους κατοικίας του θανόντος για το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής. Για τους ίδιους λόγους, ο παρών κανονισμός πρέπει να επιτρέπει στο αρμόδιο δικαστήριο, κατ' εξαίρεση και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να παραπέμπει την υπόθεση σε δικαστήριο κράτους του οποίου ο θανών είχε την ιθαγένεια, εφόσον αυτό είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση.
- (13) Προκειμένου να διευκολύνεται η αμοιβαία αναγνώριση, δεν πρέπει πλέον να προβλέπεται κανενός είδους αναπαραπομπή στους περί διεθνούς δικαιοδοσίας κανόνες του εθνικού δικαίου. Ενδείκνυται, συνεπώς, να καθορισθεί στον παρόντα κανονισμό σε ποιες περιπτώσεις ένα δικαστήριο κράτους μέλους μπορεί να ασκεί επικουρική δικαιοδοσία.
- (14) Για λόγους διευκόλυνσης των κληρονόμων και κληροδόχων που διαβιούν σε άλλο κράτος μέλος σε σχέση με εκείνο του οποίου τα δικαστήρια είναι αρμόδια να επιληφθούν της εκάστοτε κληρονομικής διαδοχής, ο κανονισμός πρέπει να τους παρέχει τη δυνατότητα να προβαίνουν σε δήλωση περί αποδοχής ή αποποίησης της κληρονομιάς με βάση τον τύπο που προβλέπει για τις δηλώσεις αυτές το δίκαιο της

συνήθους κατοικίας τους, ενδεχομένως δε ενώπιον των δικαστηρίων του εν λόγω κράτους.

- (15) Λόγω της στενής συνάρθρωσης μεταξύ κληρονομικού καθεστώτος και εμπράγματος καθεστώτος, ο κανονισμός είναι σκόπιμο να προβλέπει την κατ' εξαίρεση δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το εκάστοτε περιουσιακό στοιχείο οσάκις το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους αξιώνει παρέμβαση των δικαστηρίων του προκειμένου να ληφθούν μέτρα που εμπίπτουν στη σφαίρα του εμπράγματος δικαίου και σχετίζονται με τη μεταβίβαση της κυριότητας επί του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου και με την καταχώρησή της στο κτηματολόγιο.
- (16) Η απρόσκοπτη απονομή δικαιοσύνης επιβάλλει την αποτροπή της έκδοσης αντικρουόμενων αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτό, ο παρών κανονισμός είναι σκόπιμο να προβλέπει γενικούς διαδικαστικούς κανόνες, κατά το πρότυπο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001.
- (17) Για να είναι δυνατό για τους πολίτες να αξιοποιήσουν, υπό συνθήκες πλήρους ασφάλειας δικαίου, τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η εσωτερική αγορά, ο παρών κανονισμός πρέπει να τους επιτρέπει να γνωρίζουν εκ των προτέρων το δίκαιο που θα εφαρμοσθεί στην κληρονομική τους διαδοχή. Είναι σκόπιμο να θεσπισθούν εναρμονισμένοι κανόνες περί σύγκρουσης νόμων ούτως ώστε να αποτρέπεται η έκδοση αντικρουόμενων αποφάσεων στα κράτη μέλη. Ο κύριος κανόνας πρέπει να διασφαλίζει ότι η κληρονομική διαδοχή θα διέπεται από ένα δίκαιο που να μπορεί να προβλεφθεί και με το οποίο εμφανίζει στενή συνάφεια. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, το δίκαιο αυτό πρέπει να διέπει το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που απαρτίζουν την κληρονομιά, ανεξάρτητα από τη φύση τους ή τον τόπο στον οποίον βρίσκονται, προκειμένου να αποφεύγονται τα προβλήματα που προκαλεί η κατάτμηση της κληρονομιάς.
- (18) Ο παρών κανονισμός πρέπει να ενισχύει την ευχέρεια των πολιτών να οργανώσουν εκ των προτέρων την κληρονομική τους διαδοχή, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να επιλέξουν το εφαρμοστέο δίκαιο. Η επιλογή αυτή πρέπει να οριοθετείται αυστηρά για λόγους προστασίας των θεμιτών προσδοκιών των κληρονόμων και κληροδόχων.
- (19) Η εγκυρότητα του τύπου των διατάξεων τελευταίας βουλήσεως δεν καλύπτεται από τον κανονισμό. Για τα κράτη μέλη που έχουν κυρώσει τη σύμβαση της Χάγης της 5ης Οκτωβρίου 1961 για τις συγκρούσεις νόμων που αφορούν τον τύπο διατάξεων διαθήκης, η εν λόγω εγκυρότητα ρυθμίζεται από τις διατάξεις της εν λόγω σύμβασης εντός των ορίων του πεδίου εφαρμογής της.
- (20) Με σκοπό τη διευκόλυνση της αναγνώρισης κληρονομικών δικαιωμάτων που έχουν αποκτηθεί σε ένα κράτος μέλος, οι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου πρέπει να ευνοούν την εγκυρότητα των κληρονομικών συμβάσεων, με την πρόβλεψη εναλλακτικών συνδετικών στοιχείων. Οι θεμιτές προσδοκίες τρίτων πρέπει να προστατεύονται.
- (21) Στο μέτρο που δεν υπονομεύεται ο γενικός στόχος του παρόντος κανονισμού και προκειμένου να διευκολύνεται η μεταβίβαση ενός εμπράγματος δικαιώματος που έχει αποκτηθεί δυνάμει του κληρονομικού δικαίου, ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να εμποδίζει την εφαρμογή ορισμένων αναγκαστικού δικαίου κανόνων της νομοθεσίας

του τόπου όπου βρίσκεται ένα περιουσιακό στοιχείο, οι οποίοι πρέπει να απαριθμούνται εξαντλητικά.

- (22) Λόγω της οικονομικής, οικογενειακής ή κοινωνικής τους χρήσης, ορισμένα κτίρια, επιχειρήσεις ή άλλου είδους περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε ειδικό κληρονομικό καθεστώς στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκονται. Ο παρών κανονισμός πρέπει να σέβεται το ειδικό αυτό καθεστώς. Παρόλα αυτά, η εν λόγω παρέκκλιση από την εφαρμογή του δικαίου της κληρονομιάς χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, ούτως ώστε να μην αντιστρατεύεται τον γενικό στόχο του παρόντος κανονισμού. Η εξαίρεση αυτή δεν αφορά, ιδίως, τον κανόνα του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου βάσει του οποίου τα ακίνητα υπόκεινται σε διαφορετικό δίκαιο σε σχέση με τα κινητά περιουσιακά στοιχεία ή τη νόμιμη μοίρα.
- (23) Οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ, αφενός, των εθνικών λύσεων για το θέμα του δικαιώματος του Δημοσίου να ιδιοποιηθεί μια σχολάζουσα κληρονομιά και, αφετέρου, της αντιμετώπισης της κατάστασης στην οποία δεν είναι γνωστή η χρονική σειρά θανάτου ενός ή περισσότερων προσώπων ενδέχεται να οδηγήσουν σε αλληλοσυγκρουόμενα αποτελέσματα ή, αντιθέτως, στην έλλειψη οποιασδήποτε λύσης. Ο παρών κανονισμός πρέπει να προβλέπει ένα συνεκτικό αποτέλεσμα, σε συμμόρφωση με το ουσιαστικό δίκαιο των κρατών μελών.
- (24) Λόγοι δημοσίου συμφέροντος πρέπει να παρέχουν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τη δυνατότητα στα δικαστήρια των κρατών μελών να μην εφαρμόζουν αλλοδαπό δίκαιο όταν η εφαρμογή του σε μια συγκεκριμένη περίπτωση θα ήταν αντίθετη στη δημόσια τάξη του κράτους του δικάζοντος δικαστηρίου. Εντούτοις, τα δικαστήρια δεν πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν την εξαίρεση προς χάριν της δημόσιας τάξης προκειμένου να μην εφαρμόσουν το δίκαιο ενός άλλου κράτους μέλους ή για να αρνηθούν να αναγνωρίσουν ή να εκτελέσουν εκδοθείσα απόφαση, δημόσιο έγγραφο, δικαστικό συμβιβασμό ή ευρωπαϊκό κληρονομητήριο που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον κάτι τέτοιο θα ήταν αντίθετο προς τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως προς το άρθρο 21 του Χάρτη, το οποίο απαγορεύει κάθε μορφή διακριτικής μεταχείρισης.
- (25) Με γνώμονα τον γενικό στόχο του παρόντος κανονισμού, ο οποίος συνίσταται στην αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται στα κράτη μέλη επί θεμάτων κληρονομικής διαδοχής, ο παρών κανονισμός είναι σκόπιμο να προβλέπει κανόνες σχετικά με την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων, κατά το πρότυπο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001, αν και οι εν λόγω κανόνες πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, στις ειδικές απαιτήσεις των προς ρύθμιση θεμάτων που καλύπτει ο παρών κανονισμός.
- (26) Προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους ρυθμίζονται τα θέματα κληρονομικής διαδοχής στα κράτη μέλη, ο παρών κανονισμός πρέπει να διασφαλίζει την αναγνώριση και την εκτέλεση των δημόσιων εγγράφων. Παρόλα αυτά, τα δημόσια έγγραφα δεν μπορούν να εξομοιωθούν με τις δικαιοδοτικές αποφάσεις όσον αφορά την αναγνώρισή τους. Η αναγνώριση των δημόσιων εγγράφων σημαίνει ότι αυτά απολαύουν της ίδιας αποδεικτικής ισχύος ως προς το περιεχόμενο του εγγράφου και ότι παράγουν τα ίδια αποτελέσματα όπως και στη χώρα προέλευσής τους, συγχρόνως δε καλύπτονται από τεκμήριο εγκυρότητας, το οποίο όμως είναι μαχητό. Η εγκυρότητα αυτή μπορεί, επομένως, σε κάθε περίπτωση να αμφισβητηθεί ενώπιον δικαστηρίου του κράτους μέλους από το οποίο προέρχεται το δημόσιο

έγγραφο, υπό τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που ορίζει η νομοθεσία του ίδιου αυτού κράτους μέλους.

- (27) Η ταχεία, οικονομικά προσιτή και αποτελεσματική διευθέτηση των διεθνών κληρονομικών διαδοχών στην Ευρωπαϊκή Ένωση προϋποθέτει ότι οι κληρονόμοι, οι κληροδόχοι, οι εκτελεστές διαθήκης και οι διαχειριστές κληρονομιάς μπορούν να αποδείξουν ευχερώς και πέραν αμφισβήτησης την ιδιότητά τους στα κράτη μέλη στα οποία βρίσκονται τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία που απαρτίζουν την κληρονομιά. Προς διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των συναφών αποδείξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο παρών κανονισμός είναι σκόπιμο να προβλέπει την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου ενιαίου τύπου και να καθορίζει την αρχή που είναι αρμόδια για την έκδοσή του. Με σκοπό την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, το εν λόγω κληρονομητήριο δεν πρέπει να αντικαθιστά τις διαδικασίες που προβλέπει η εγχώρια νομοθεσία των κρατών μελών. Ο κανονισμός πρέπει να προσδιορίζει τη συνάρθρωση του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου με τις διαδικασίες αυτές.
- (28) Η τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων των κρατών μελών συνεπάγεται ότι ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να επηρεάζει τις διεθνείς συμβάσεις των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη κατά τη χρονική στιγμή της θέσπισής του. Παρόλα αυτά, για λόγους συνέπειας με τους γενικούς στόχους του παρόντος κανονισμού, ο κανονισμός επιβάλλεται, μεταξύ κρατών μελών, να υπερισχύει τέτοιων συμβάσεων.
- (29) Για να διευκολύνεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, ενδείκνυται να προβλέπεται υποχρέωση των κρατών μελών να κοινοποιούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με το κληρονομικό τους δίκαιο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, το οποίο συνεστήθη με την απόφαση 2001/470/EK του Συμβουλίου της 28^{ης} Μαΐου 2001¹⁹.
- (30) Ενδείκνυται να θεσπισθούν τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή²⁰.
- (31) Ειδικότερα, είναι σκόπιμο να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να θεσπίζει κάθε τροποποίηση των εντύπων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 3 της απόφασης 1999/468/EK.
- (32) Οσάκις, η έννοια της «ιθαγένειας» χρησιμεύει για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου, είναι σκόπιμο να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα κράτη, των οποίων η έννομη τάξη στηρίζεται στο *common law*, εφαρμόζουν την έννοια της «κατοικίας» αντί της «ιθαγένειας» ως ισοδύναμο συνδετικό στοιχείο σε θέματα κληρονομικής διαδοχής.
- (33) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, η εκ των προτέρων οργάνωση από τους ευρωπαίους πολίτες της κληρονομικής τους διαδοχής όταν αυτή έχει διεθνή χαρακτήρα και η προστασία των δικαιωμάτων των κληρονόμων και των κληροδόχων, των άλλων προσώπων που

¹⁹ EE L 174 της 27.6.2001, σ. 25.

²⁰ EE L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

σχετίζονται με τον θανόντα και των κληρονομικών δανειστών, δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και, κατά συνέπεια, μπορούν, λόγω των διαστάσεων και των αποτελεσμάτων του παρόντος κανονισμού, να πραγματοποιηθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο προαναφερθέν άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων αυτών.

- (34) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε από το άρθρο 21 του Χάρτη, το οποίο απαγορεύει κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια των κρατών μελών οφείλουν να σέβονται τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.
- (35) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, [το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία γνωστοποίησαν την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στην έκδοση και εφαρμογή του παρόντος κανονισμού]/[με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύονται από αυτόν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή του].
- (36) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και, συνεπώς, δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Κεφάλαιο I

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1 *Πεδίο εφαρμογής*

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις κληρονομικές διαδοχές. Δεν εφαρμόζεται σε φορολογικά, τελωνειακά ή διοικητικά ζητήματα.
2. Στον παρόντα κανονισμό, ως «κράτος μέλος» νοούνται όλα τα κράτη μέλη με εξαίρεση τη Δανία, [το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία].

3. Αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τα ακόλουθα:
- (α) το καθεστώς των φυσικών προσώπων, καθώς και οι οικογενειακές σχέσεις και οι σχέσεις που παράγουν παρόμοια αποτελέσματα·
 - (β) η νομική ικανότητα των φυσικών προσώπων, με την επιφύλαξη του άρθρου 19 παράγραφος 2 στοιχεία γ) και δ)·
 - (γ) η αφάνεια, η απουσία ή ο τεκμαιρόμενος θάνατος φυσικού προσώπου·
 - (δ) τα ζητήματα που υπάγονται στο γαμικό καθεστώς καθώς και στο περιουσιακό καθεστώς που ισχύει για σχέσεις οι οποίες παράγουν αποτελέσματα παρόμοια με του γάμου·
 - (ε) οι υποχρεώσεις διατροφής·
 - (στ) τα δικαιώματα και τα περιουσιακά στοιχεία που συστήνονται ή μεταβιβάζονται με άλλους τρόπους πλην της κληρονομικής διαδοχής, όπως π.χ. οι εκ χαριστικής αιτίας μεταβιβάσεις κυριότητας, η συνιδιοκτησία περισσότερων προσώπων με αντιστρεψιμότητα προς όφελος του επιζώντος, τα συνταξιοδοτικά καθεστώτα, οι συμβάσεις ασφάλισης και οι ανάλογες ρυθμίσεις, με την επιφύλαξη του άρθρου 19 παράγραφος 2 στοιχείο ι)·
 - (ζ) τα ζητήματα που εμπίπτουν στο εταιρικό δίκαιο, π.χ. ρήτρες οι οποίες περιλαμβάνονται σε συστατικές πράξεις και σε καταστατικά εταιρειών, ενώσεων και νομικών προσώπων με τις οποίες ρυθμίζεται το θέμα της τύχης των μεριδίων λόγω θανάτου των μελών τους·
 - (η) η λύση, η κατάργηση και η συγχώνευση εταιρειών, ενώσεων και νομικών προσώπων·
 - (θ) η σύσταση, λειτουργία και λύση καταπιστευμάτων (trust)·
 - (ι) η φύση εμπράγματων δικαιωμάτων επί περιουσιακών στοιχείων και η δημοσιότητα που δίδεται σε τέτοια δικαιώματα.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

- (α) «κληρονομική διαδοχή», όλες οι περιπτώσεις μεταβίβασης κυριότητας αιτία θανάτου, είτε πρόκειται για ηθελημένη πράξη μεταβίβασης, υπό τη μορφή διαθήκης ή κληρονομικής σύμβασης, είτε πρόκειται για εκ του νόμου μεταβίβαση κυριότητας αιτία θανάτου·
- (β) «δικαστήριο», κάθε δικαστική αρχή και κάθε αρμόδια αρχή των κρατών μελών η οποία ασκεί δικαιοδοτικά καθήκοντα σε θέματα κληρονομικής διαδοχής. Με τα δικαστήρια εξομοιούνται οι υπόλοιπες αρχές οι οποίες ασκούν, βάσει εκχώρησης αρμοδιοτήτων από δημόσια αρχή, καθήκοντα που υπάγονται στη

δικαιοδοσία των δικαστηρίων, όπως αυτή καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό·

- (γ) «κληρονομική σύμβαση», συμφωνία με την οποία παρέχονται, τροποποιούνται ή αφαιρούνται, με ή χωρίς αντάλλαγμα, δικαιώματα στη μελλοντική κληρονομική διαδοχή ενός ή περισσότερων από τα πρόσωπα που συνάπτουν τη συμφωνία·
- (δ) «συνδιαθήκες», διαθήκες που συντάσσονται από δύο ή περισσότερα πρόσωπα σε ενιαία πράξη, προς όφελος τρίτου ή/και προς κοινό και αμοιβαίο όφελος·
- (ε) «κράτος μέλος προέλευσης», το κράτος μέλος στο οποίο, αναλόγως της περιπτώσεως, εκδόθηκε η απόφαση, επικυρώθηκε ή συνάφθηκε ο δικαστικός συμβιβασμός ή συντάχθηκε το δημόσιο έγγραφο·
- (στ) «προς ο η αίτηση κράτος μέλος», το κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση ή/και εκτέλεση της απόφασης, του δικαστικού συμβιβασμού ή του δημόσιου εγγράφου·
- (ζ) «απόφαση», κάθε απόφαση που εκδίδεται για υπόθεση κληρονομικής διαδοχής από δικαστήριο κράτους μέλους, ανεξαρτήτως της ονομασίας της, όπως απόφαση, διάταξη ή διαταγή εκτελέσεως, καθώς και ο καθορισμός του ποσού των δικαστικών εξόδων από τον γραμματέα·
- (η) «δημόσιο έγγραφο», ένα έγγραφο που έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί επίσημα ως δημόσιο έγγραφο και του οποίου η γνησιότητα:
 - σχετίζεται με την υπογραφή και το περιεχόμενο του δημόσιου εγγράφου, και
 - πιστοποιείται από δημόσια ή άλλη αρχή η οποία είναι εξουσιοδοτημένη προς τούτο από το κράτος μέλος προέλευσης·
- (θ) «ευρωπαϊκό κληρονομητήριο», βεβαίωση η οποία εκδίδεται από το αρμόδιο δικαστήριο κατ' εφαρμογή του κεφαλαίου VI του παρόντος κανονισμού.

Κεφάλαιο II

Διεθνής δικαιοδοσία

Άρθρο 3 *Δικαστήρια*

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε κάθε δικαστήριο των κρατών μελών, αλλά δεν εφαρμόζονται στις μη δικαιοδοτικές αρχές εκτός αν υπάρχει ανάγκη.

Άρθρο 4
Γενική διεθνής δικαιοδοσία

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, αρμόδια για θέματα κληρονομικής διαδοχής είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου ο θανών είχε τη συνήθη κατοικία του κατά τον χρόνο του θανάτου.

Άρθρο 5
Παραπομπή σε δικαστήρια καταλληλότερα να εκδικάσουν την υπόθεση

1. Σε περίπτωση που ο θανών έχει επιλέξει το δίκαιο ενός κράτους μέλους ως το δίκαιο που θα διέπει την κληρονομική του διαδοχή κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 17, το δικαστήριο που επιλαμβάνεται της υπόθεσης βάσει του άρθρου 4 δύναται, κατόπιν αιτήσεως ενός από τα μέρη και εφόσον θεωρεί ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο έχει επιλεγεί είναι καταλληλότερα να κρίνουν τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής, να αναβάλει την έκδοση απόφασης και να καλέσει τα μέρη να απευθυνθούν στα δικαστήρια του εν λόγω κράτους μέλους.
2. Το δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με το άρθρο 4 τάσσει προθεσμία εντός της οποίας τα μέρη οφείλουν, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, να απευθυνθούν στα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο έχει επιλεγεί. Εάν τα εν λόγω δικαστήρια δεν επιληφθούν εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο εξακολουθεί να ασκεί τη δικαιοδοσία του.
3. Τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο έχει επιλεγεί κηρύσσουν εαυτά αρμόδια εντός μέγιστου χρονικού διαστήματος οκτώ εβδομάδων από την ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκε σε αυτά η υπόθεση κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο που έχει επιληφθεί πρώτο κηρύσσει αμελλητί εαυτό αναρμόδιο. Σε αντίθετη περίπτωση, το δικαστήριο που έχει επιληφθεί πρώτο εξακολουθεί να ασκεί τη δικαιοδοσία του.

Άρθρο 6
Επικουρική δικαιοδοσία

Οσάκις η συνήθης κατοικία του θανόντος κατά τον χρόνο του θανάτου δεν βρισκόταν σε κράτος μέλος, τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους είναι παρόλα αυτά αρμόδια με βάση το γεγονός ότι ορισμένα από τα περιουσιακά στοιχεία που απαρτίζουν την κληρονομιά βρίσκονται στο εν λόγω κράτος μέλος και υπό την προϋπόθεση ότι:

- (α) ο θανών διατηρούσε την προηγούμενη συνήθη κατοικία του στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, εφόσον όμως η εν λόγω κατοικία δεν έπαυσε να υφίσταται περισσότερα από πέντε έτη πριν από την υποβολή της υπόθεσης στο δικαστήριο· ή αλλιώς
- (β) ο θανών είχε την ιθαγένεια του συγκεκριμένου κράτους μέλους κατά τον χρόνο του θανάτου· ή αλλιώς
- (γ) ένας κληρονόμος ή κληροδόχος διατηρεί τη συνήθη κατοικία του στο συγκεκριμένο κράτος μέλος· ή αλλιώς

- (δ) η αγωγή αφορά αποκλειστικά και μόνο τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία.

*Άρθρο 7
Ανταγωγή*

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση κατ' εφαρμογή των άρθρων 4, 5 ή 6 είναι επίσης αρμόδιο να εξετάσει τυχόν ανταγωγή, στο μέτρο που αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

*Άρθρο 8
Δικαιοδοσία σε σχέση με την αποδοχή ή αποποίηση κληρονομιάς*

Τα δικαστήρια του κράτους μέλους της συνήθους κατοικίας του κληρονόμου ή του κληροδόχου είναι επίσης αρμόδια για την παραλαβή των δηλώσεων αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή δηλώσεων που αποσκοπούν στον περιορισμό της ευθύνης του κληρονόμου ή του κληροδόχου, εφόσον ο νόμος ορίζει ότι οι δηλώσεις αυτές υποβάλλονται υποχρεωτικά ενώπιον δικαστηρίου.

*Άρθρο 9
Δικαιοδοσία των δικαστηρίων του τόπου όπου βρίσκεται το περιουσιακό στοιχείο*

Σε περίπτωση που το δικαίωμα του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το εκάστοτε περιουσιακό στοιχείο αξιώνει παρέμβαση των δικαστηρίων του προκειμένου να ληφθούν μέτρα που εμπίπτουν στη σφαίρα του εμπράγματος δικαίου και σχετίζονται με τη μεταβίβαση της κυριότητας επί του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου και με την καταχώρηση ή μεταγραφή της στο κτηματολόγιο, τα δικαστήρια του εν λόγω κράτους μέλους είναι αρμόδια για τη λήψη των σχετικών μέτρων.

*Άρθρο 10
Προσφυγή σε δικαστήριο*

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ένα δικαστήριο λογίζεται ως επιληφθέν:

- (α) από την ημερομηνία κατάθεσης στο δικαστήριο του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κοινοποίηση ή την επίδοση του εγγράφου στον εναγόμενο, ή
- (β) εάν το έγγραφο πρέπει να κοινοποιηθεί ή να επιδοθεί προτού κατατεθεί στο δικαστήριο, από την ημερομηνία παραλαβής του από την αρχή που είναι υπεύθυνη για την κοινοποίηση ή την επίδοση, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κατάθεση του εγγράφου στο δικαστήριο.

Άρθρο 11
Έλεγχος της διεθνούς δικαιοδοσίας

Το δικαστήριο κράτους μέλους που επιλαμβάνεται υποθέσεως για την οποία δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού κηρύσσει αυτεπαγγέλτως εαυτό αναρμόδιο.

Άρθρο 12
Έλεγχος του παραδεκτού

1. Όταν εναγόμενος που έχει τη συνήθη κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο στο οποίο ασκείται η αγωγή δεν παρίσταται, το αρμόδιο δικαστήριο υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου εξακριβωθεί ότι ο εναγόμενος ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εντός της αναγκαίας για την υπεράσπισή του προθεσμίας ή ότι επεδείχθη κάθε επιμέλεια για τον σκοπό αυτό.
2. Οι διατάξεις του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις²¹ εφαρμόζονται αντί των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί από ένα κράτος μέλος σε άλλο κατ' εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού.
3. Όταν δεν είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007, εφαρμόζεται το άρθρο 15 της σύμβασης της Χάγης της 15ης Νοεμβρίου 1965 σχετικά με την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εφόσον το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί στην αλλοδαπή κατ' εφαρμογή της εν λόγω σύμβασης.

Άρθρο 13
Εκκρεμοδικία

1. Αν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία μεταξύ των ίδιων διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επελήφθη πρώτο αναστέλλει αυτεπάγγελτα την ενώπιόν του διαδικασία μέχρις ότου εξακριβωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.
2. Όταν διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του πρώτου επιληφθέντος δικαστηρίου, κάθε άλλο επιληφθέν δικαστήριο κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο υπέρ του πρώτου δικαστηρίου.

²¹ ΕΕ L 324 της 10.12.2007, σ. 79.

Άρθρο 14
Συναφείς αγωγές

1. Όταν συναφείς αγωγές εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών, το χρονολογικά δεύτερο επιληφθέν δικαστήριο δύναται να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία.
2. Όταν οι αγωγές αυτές εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, το δεύτερο επιληφθέν δικαστήριο δύναται επίσης, με αίτηση ενός από τους διαδίκους, να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο, υπό την προϋπόθεση ότι το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο έχει δικαιοδοσία για να κρίνει τις αγωγές αυτές και ότι το δίκαιό του επιτρέπει την συνεκδίκασή τους.
3. Είναι συναφείς, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξεταστούν και να εκδικαστούν ταυτόχρονα, προκειμένου να αποφευχθεί η έκδοση ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε περίπτωση που οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.

Άρθρο 15
Προσωρινά και συντηρητικά μέτρα

Είναι δυνατό να υποβληθεί αίτηση για τη λήψη προσωρινών ή συντηρητικών μέτρων που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους στις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και αν τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους έχουν, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση της υπόθεσης επί της ουσίας.

Κεφάλαιο III

Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρο 16
Γενικός κανόνας

Με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης διάταξης του παρόντος κανονισμού, για το σύνολο της κληρονομιάς είναι εφαρμοστέο το δίκαιο του κράτους στο οποίο ο θανών είχε τη συνήθη κατοικία του κατά τον χρόνο του θανάτου.

Άρθρο 17
Ελευθερία επιλογής

1. Ένα πρόσωπο δύναται να επιλέξει ως εφαρμοστέο δίκαιο για το σύνολο της κληρονομιάς του το δίκαιο του κράτους του οποίου κατέχει την ιθαγένεια.
2. Ο προσδιορισμός του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή πρέπει να είναι ρητός και να περιλαμβάνεται σε δήλωση που έχει περιβληθεί τον τύπο ο οποίος προβλέπεται για τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως.

3. Η ύπαρξη και η εγκυρότητα της συναίνεσης στην οποία πρέπει να στηρίζεται ο προσδιορισμός του εφαρμοστέου δικαίου διέπονται από το ίδιο αυτό δίκαιο που προσδιορίζεται ως εφαρμοστέο.
4. Κάθε μεταβολή ή ανάκληση του προσδιορισμού του εφαρμοστέου δικαίου από το πρόσωπο που προέβη σε αυτόν πρέπει από τυπική άποψη να πληροί τους όρους που ισχύουν για τη μεταβολή ή την ανάκληση διατάξεων τελευταίας βουλήσεως.

Άρθρο 18 *Κληρονομικές συμβάσεις*

1. Μια σύμβαση με αντικείμενο την κληρονομική διαδοχή ενός προσώπου διέπεται από το δίκαιο το οποίο, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, θα ήταν εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή του εν λόγω προσώπου σε περίπτωση θανάτου του την ημέρα σύναψης της σύμβασης. Εάν, με βάση το εν λόγω δίκαιο, η σύμβαση δεν είναι έγκυρη, η εγκυρότητά της γίνεται παρόλα αυτά δεκτή αν η σύμβαση θεωρείται έγκυρη με βάση το δίκαιο το οποίο, κατά τον χρόνο του θανάτου, είναι εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή, η σύμβαση διέπεται από το τελευταίο αυτό δίκαιο.
2. Μια σύμβαση με αντικείμενο την κληρονομική διαδοχή περισσοτέρων προσώπων θεωρείται έγκυρη ως προς την ουσία της μόνον εφόσον είναι έγκυρη με βάση το δίκαιο το οποίο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 16, θα ήταν εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή ενός από τα πρόσωπα των οποίων την κληρονομική διαδοχή αφορά η σύμβαση σε περίπτωση θανάτου την ημέρα σύναψης της σύμβασης. Σε περίπτωση που η σύμβαση είναι έγκυρη με βάση το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή ενός και μόνο από τα συγκεκριμένα πρόσωπα, εφαρμόζεται αυτό το δίκαιο. Σε περίπτωση που η σύμβαση είναι έγκυρη με βάση το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή περισσοτέρων από τα συγκεκριμένα πρόσωπα, η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο με το οποίο παρουσιάζει τη στενότερη συνάφεια.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη δύνανται να ορίσουν ως δίκαιο που θα είναι εφαρμοστέο στη μεταξύ τους σύμβαση το δίκαιο το οποίο το πρόσωπο ή ένα από τα πρόσωπα για των οποίων την κληρονομική διαδοχή πρόκειται θα μπορούσε να είχε επιλέξει κατ' εφαρμογή του άρθρου 17.
4. Η εφαρμογή του δικαίου που προβλέπεται στο παρόν άρθρο δεν θίγει τα δικαιώματα οποιουδήποτε προσώπου που δεν είναι μέρος της σύμβασης και το οποίο, με βάση το δίκαιο που καθορίζεται στο άρθρο 16 ή στο άρθρο 17, έχει δικαίωμα σε νόμιμη μοίρα ή άλλου είδους δικαίωμα που δεν είναι δυνατό να του στερήσει το πρόσωπο για του οποίου την κληρονομική διαδοχή πρόκειται.

Άρθρο 19 *Πεδίο του εφαρμοστέου δικαίου*

1. Το δίκαιο που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου III διέπει το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής, από την έναρξή της μέχρι την οριστική μεταβίβαση της κληρονομικής περιουσίας στους δικαιούχους.

2. Το δίκαιο αυτό διέπει, ενδεικτικά, τα εξής:
- (α) τα αίτια, τον χρόνο και τον τόπο έναρξης της κληρονομικής διαδοχής·
 - (β) την κλήση στην κληρονομιά των κληρονόμων και των κληροδόχων, συμπεριλαμβανομένων των κληρονομικών δικαιωμάτων του επιζώντος συζύγου, τον προσδιορισμό της κληρονομικής μερίδας καθενός από τα εν λόγω πρόσωπα, τα τυχόν βάρη που τους έχει επιβάλει ο θανών, καθώς και τα υπόλοιπα δικαιώματα επί της κληρονομιάς τα οποία έχουν ως γενεσιουργό αίτιο τον θάνατο·
 - (γ) την ιδιότητα κληρονόμου·
 - (δ) τους ειδικούς λόγους για τους οποίους ένα πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί ανίκανο να διαθέσει την περιουσία του ή να κληρονομήσει·
 - (ε) την αποκλήρωση και την κληρονομική αναξιότητα·
 - (στ) τη μεταβίβαση στους κληρονόμους και τους κληροδόχους των περιουσιακών στοιχείων και των δικαιωμάτων που απαρτίζουν την κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων των όρων και των αποτελεσμάτων της αποδοχής κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή της αποποίησης τους·
 - (ζ) τις πράξεις στις οποίες δύνανται να προβούν οι κληρονόμοι, οι εκτελεστές διαθήκης και οι λοιποί διαχειριστές κληρονομιάς, όπως είναι η εκποίηση περιουσιακών στοιχείων και η εξόφληση δανειστών·
 - (η) την ευθύνη που απορρέει από τα χρέη της κληρονομιάς·
 - (θ) τη διαθέσιμη μερίδα, τα δικαιώματα σε νόμιμη μοίρα και τους λοιπούς περιορισμούς επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου, περιλαμβανομένων των πόρων που δικαστική ή άλλη αρχή αφαιρεί από την κληρονομιά για να τους αποδώσει σε οικείους του θανόντος·
 - (ι) τη συνεισφορά και την αφαίρεση των εκ χαριστικής αιτίας δικαιοπραξιών και τον συνυπολογισμό τους κατά την εκτίμηση των κληρονομικών μερίδων·
 - (ια) την εγκυρότητα, ερμηνεία, μεταβολή και ανάκληση διατάξεων τελευταίας βουλήσεως, με εξαίρεση την τυπική τους εγκυρότητα·
 - (ιβ) τη διανομή κληρονομιάς.

Άρθρο 20

Τυπική εγκυρότητα της αποδοχής ή αποποίησης

Με την επιφύλαξη του άρθρου 19, η αποδοχή κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή η αποποίησή τους, καθώς και οι δηλώσεις που αποσκοπούν στον περιορισμό της ευθύνης του κληρονόμου ή του κληροδόχου είναι επίσης έγκυρες εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του δικαίου του κράτους στο οποίο ο εκάστοτε κληρονόμος ή κληροδόχος διατηρεί τη συνήθη κατοικία του.

Άρθρο 21

Εφαρμογή του δικαίου του τόπου όπου βρίσκεται το περιουσιακό στοιχείο

1. Το δίκαιο που εφαρμόζεται στην κληρονομική διαδοχή δεν εμποδίζει την εφαρμογή του δικαίου του κράτους όπου βρίσκεται το εκάστοτε περιουσιακό στοιχείο στο μέτρο που αυτό το τελευταίο δίκαιο, αναφορικά με την αποδοχή ή την αποποίηση κληρονομιάς ή κληροδοσίας, επιβάλλει παρεπόμενες διατυπώσεις σε σχέση με εκείνες που επιβάλλει το εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή δίκαιο.
2. Το δίκαιο που εφαρμόζεται στην κληρονομική διαδοχή δεν εμποδίζει την εφαρμογή του δικαίου του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το περιουσιακό στοιχείο:
 - (α) οσάκις θέτει ως προϋπόθεση για τη διαχείριση και την εκκαθάριση της κληρονομιάς τον διορισμό διαχειριστή ή εκτελεστή διαθήκης από αρχή του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Το εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή δίκαιο διέπει τον προσδιορισμό των προσώπων, π.χ. των κληρονόμων, κληροδόχων, εκτελεστών διαθήκης ή διαχειριστών, στους οποίους είναι δυνατό να ανατεθεί η διαχείριση και εκκαθάριση της κληρονομιάς;
 - (β) οσάκις θέτει ως προϋπόθεση για την οριστική μεταβίβαση της κληρονομιάς στους δικαιούχους την προηγούμενη καταβολή των φόρων που σχετίζονται με την κληρονομική διαδοχή.

Άρθρο 22

Ειδικά κληρονομικά καθεστώτα

Το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν θίγει τα ειδικά κληρονομικά καθεστώτα στα οποία υπόκεινται ορισμένα κτίρια, επιχειρήσεις ή άλλες ειδικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται, λόγω της οικονομικής, οικογενειακής ή κοινωνικής τους χρήσης εφόσον, με βάση το ίδιο αυτό δίκαιο, το εκάστοτε καθεστώς είναι εφαρμοστέο ανεξαρτήτως του δικαίου που διέπει την κληρονομική διαδοχή.

Άρθρο 23

Συναποθνήσκοντες

Σε περίπτωση που δύο ή περισσότερα πρόσωπα των οποίων η κληρονομική διαδοχή διέπεται από διαφορετικά δίκαια αποθνήσκουν υπό συνθήκες που δεν επιτρέπουν την εξακρίβωση της χρονικής σειράς των θανάτων και η κατάσταση αυτή είτε ρυθμίζεται από τα προαναφερθέντα δίκαια με αντικρουόμενες μεταξύ τους διατάξεις είτε δεν ρυθμίζεται καθόλου, γίνεται δεκτό ότι κανένα από τα εν λόγω πρόσωπα δεν είχε δικαίωμα να κληρονομήσει το άλλο ή τα άλλα πρόσωπα.

Άρθρο 24

Σχολάζουσα κληρονομιά

Σε περίπτωση που, με βάση το δίκαιο το οποίο είναι εφαρμοστέο δυνάμει του παρόντος κανονισμού, δεν υπάρχει κληρονόμος ούτε κληροδόχος που να προβλέπεται από διάταξη τελευταίας βουλήσεως, ούτε φυσικό πρόσωπο με βαθμό συγγένειας που να του προσπορίζει

κληρονομικό δικαίωμα, η εφαρμογή του ούτως προσδιοριζόμενου δικαίου δεν θίγει το δικαίωμα ενός κράτους μέλους ή ενός οργανισμού που έχει οριστεί με διάταξη νόμου του εν λόγω κράτους μέλους να ιδιοποιηθεί τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς που βρίσκονται στην επικράτειά του.

Άρθρο 25
Οικουμενική εφαρμογή

Το καθοριζόμενο από τον παρόντα κανονισμό δίκαιο εφαρμόζεται ακόμα και αν δεν πρόκειται για δίκαιο κράτους μέλους.

Άρθρο 26
Αναπαραπομπή

Οσάκις ο παρών κανονισμός ορίζει ότι είναι εφαρμοστέο το δίκαιο ενός κράτους, εννοεί τους κανόνες δικαίου που ισχύουν στο εν λόγω κράτος, εξαιρουμένων των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 27
Δημόσια τάξη

1. Η εφαρμογή μιας διάταξης του δικαίου που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό μπορεί να αποκλεισθεί μόνο εάν η εν λόγω εφαρμογή είναι ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη του κράτους του δικάζοντος δικαστηρίου.
2. Ειδικότερα, η εφαρμογή μιας διάταξης του δικαίου που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό δεν μπορεί να θεωρηθεί αντίθετη προς τη δημόσια τάξη του κράτους του δικάζοντος δικαστή μόνο για τον λόγο ότι οι ρυθμίσεις της σχετικά με τη νόμιμη μοίρα διαφέρουν από εκείνες που ισχύουν στο κράτος του δικάζοντος δικαστή.

Άρθρο 28
Μη ενοποιημένα συστήματα δικαίου

1. Σε περίπτωση που ένα κράτος αποτελείται από περισσότερες εδαφικές ενότητες η καθεμιά από τις οποίες έχει τους δικούς της νομικούς κανόνες για την κληρονομική διαδοχή, κάθε εδαφική ενότητα θεωρείται ως κράτος για τον σκοπό του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
2. Τα κράτη μέλη στα οποία διάφορες εδαφικές ενότητες έχουν τους δικούς τους κανόνες δικαίου για την κληρονομική διαδοχή δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό στις συγκρούσεις νόμων που αφορούν αποκλειστικά τις εδαφικές αυτές ενότητες.

Κεφάλαιο IV

Αναγνώριση και εκτέλεση

Άρθρο 29

Αναγνώριση αποφάσεων

Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη, χωρίς να απαιτείται καμία σχετική διαδικασία.

Σε περίπτωση αμφισβήτησης, κάθε ενδιαφερόμενος που επικαλείται ως κύριο ζήτημα την αναγνώριση απόφασης μπορεί να ζητήσει να διαπιστωθεί, με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 38 έως 56 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001, ότι η απόφαση πρέπει να αναγνωρισθεί. Εάν η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει σχετικά.

Άρθρο 30

Λόγοι μη αναγνώρισης

Μια εκδοθείσα απόφαση δεν αναγνωρίζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) αν η αναγνώριση θα ήταν προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη του προς ο η αίτηση κράτους μέλους, με τη διευκρίνιση ότι το κριτήριο της δημόσιας τάξης δεν μπορεί να εφαρμοσθεί στους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας·
- (β) αν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν επιδόθηκε ούτε κοινοποιήθηκε στον ερημοδικήσαντα εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί αυτός να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει ένδικο μέσο κατά της απόφασης ενώ μπορούσε να το πράξει·
- (γ) αν είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που έχει εκδοθεί μεταξύ των ιδίων διαδίκων στο προς ο η αίτηση κράτος μέλος·
- (δ) αν είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που εκδόθηκε προγενέστερα σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα μεταξύ των ιδίων διαδίκων σε σχέση με αντιδικία με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία, εφόσον η προγενέστερη απόφαση εκπληρώνει όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της στο προς ο η αίτηση κράτος μέλος.

Άρθρο 31

Μη επανεξέταση επί της ουσίας

Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής απόφασης.

Άρθρο 32
Αναστολή της διαδικασίας

Το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ζητείται αναγνώριση απόφασης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος δύναται να αναστείλει τη διαδικασία, αν η απόφαση αυτή έχει προσβληθεί με τακτικό ένδικο μέσο.

Άρθρο 33
Εκτελεσιμότητα των αποφάσεων

Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος και οι οποίες έχουν σε αυτό ισχύ εκτελεστού τίτλου, καθώς και οι δικαστικοί συμβιβασμοί εκτελούνται στα άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τα άρθρα 38 έως 56 και 58 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001.

Κεφάλαιο V

Δημόσια έγγραφα

Άρθρο 34
Αναγνώριση των δημόσιων εγγράφων

Τα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη, εκτός αν αμφισβητηθεί η εγκυρότητά τους σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο κράτος μέλος από το οποίο προέρχονται και υπό τον όρο ότι η αναγνώριση αυτή δεν αντιβαίνει στη δημόσια τάξη του προς ο η αίτηση κράτους μέλους.

Άρθρο 35
Εκτελεσιμότητα των δημόσιων εγγράφων

Τα δημόσια έγγραφα που έχουν εκδοθεί και είναι εκτελεστά σε κράτος μέλος περιβάλλονται, κατόπιν αιτήσεως, τον εκτελεστήριο τύπο σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 38 έως 57 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει των άρθρων 43 και 44 του παρόντος κανονισμού δεν μπορεί να αρνηθεί να εκδώσει ούτε μπορεί να ανακαλέσει δήλωση κήρυξης της εκτελεσιμότητας παρά μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου θα ήταν προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη του προς ο η αίτηση κράτους μέλους ή εάν εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου του κράτους μέλους από το οποίο προέρχεται το δημόσιο έγγραφο διαδικασία κατόπιν προσβολής της εγκυρότητάς του.

Κεφάλαιο VI

Ευρωπαϊκό κληρονομητήριο

Άρθρο 36

Καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

1. Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζεται το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο, το οποίο συνιστά απόδειξη της ιδιότητας κληρονόμου ή κληροδόχου, καθώς και των εξουσιών των εκτελεστών διαθήκης ή των τρίτων διαχειριστών. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο εκδίδεται από την αρμόδια βάση του παρόντος κεφαλαίου αρχή, σύμφωνα με το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή κατ' εφαρμογή του κεφαλαίου III του παρόντος κανονισμού.
2. Η χρήση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου δεν είναι υποχρεωτική. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο δεν υποκαθιστά τις εγχώριες διαδικασίες. Εντούτοις, τα αποτελέσματα του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου αναγνωρίζονται επίσης στο κράτος μέλος του οποίου οι αρχές το εξέδωσαν δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 37

Αρμοδιότητα για την έκδοση του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

1. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο εκδίδεται κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε προσώπου που είναι υποχρεωμένο να αποδείξει την ιδιότητα κληρονόμου ή κληροδόχου ή τις εξουσίες των εκτελεστών διαθήκης ή των τρίτων διαχειριστών.
2. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο καταρτίζεται από το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους του οποίου τα δικαστήρια είναι αρμόδια σύμφωνα με τα άρθρα 4, 5 και 6.

Άρθρο 38

Περιεχόμενο της αίτησης

1. Το πρόσωπο που ζητά να του χορηγηθεί κληρονομητήριο παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες, στο μέτρο που τις κατέχει και χρησιμοποιώντας για τον σκοπό αυτό το έντυπο του οποίου το υπόδειγμα παρατίθεται στο παράρτημα I:
 - (α) πληροφορίες σχετικά με τον θανόντα: επώνυμο, όνομα ή ονόματα, φύλο, οικογενειακή κατάσταση, ιθαγένεια, ατομικός αριθμός αναγνώρισης εφόσον είναι διαθέσιμος, διεύθυνση της τελευταίας συνήθους κατοικίας, ημερομηνία και τόπος επέλευσης του θανάτου·
 - (β) πληροφορίες σχετικά με τον αιτούντα: επώνυμο, όνομα ή ονόματα, φύλο, ιθαγένεια, ατομικός αριθμός αναγνώρισης εφόσον είναι διαθέσιμος, διεύθυνση, βαθμός εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγένειας με τον θανόντα·

- (γ) τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται το κληρονομικό του δικαίωμα ή/και το δικαίωμά του να αναλάβει τη διαχείριση ή/και την εκτέλεση της κληρονομιάς. Αν γνωρίζει την ύπαρξη διάταξης τελευταίας βούλησης, επισυνάπτεται στην αίτηση αντίγραφο της διάταξης αυτής·
 - (δ) διευκρίνιση του κατά πόσον υποκαθιστά άλλον κληρονόμο ή κληροδόχο και, αν πράγματι ισχύει κάτι τέτοιο, απόδειξη του θανάτου του οικείου προσώπου ή οποιουδήποτε άλλου γεγονότος εξαιτίας του οποίου το οικείο πρόσωπο αδυνατεί να εγείρει δικαίωμα στην κληρονομιά·
 - (ε) επισήμανση του κατά πόσον ο θανών είχε συνάψει γαμήλιο συμβόλαιο· αν πράγματι ισχύει κάτι τέτοιο, πρέπει να επισυναφθεί στην αίτηση αντίγραφο του γαμήλιου συμβολαίου·
 - (στ) επισήμανση του κατά πόσον γνωρίζει την ύπαρξη αμφισβήτησης σε σχέση με τα κληρονομικά δικαιώματα.
2. Ο αιτών οφείλει να αποδείξει την ακρίβεια των παρεχόμενων πληροφοριακών στοιχείων, με την προσκόμιση δημόσιων εγγράφων. Σε περίπτωση που η προσκόμιση των αναγκαίων εγγράφων δεν είναι δυνατή ή προσκρούει σε ανυπέρβλητα εμπόδια, γίνονται δεκτά και άλλου είδους μέσα απόδειξης.
3. Το αρμόδιο δικαστήριο λαμβάνει τα μέτρα που ενδείκνυνται για να βεβαιωθεί για την ακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται. Αν η εγχώρια νομοθεσία παρέχει τη σχετική δυνατότητα, το αρμόδιο δικαστήριο αξιώνει τη δόση όρκου από το πρόσωπο που προβαίνει στη δήλωση.

Άρθρο 39

Κληρονομητήριο περιορισμένου αντικειμένου

Επιτρέπεται να ζητηθεί η χορήγηση κληρονομητηρίου περιορισμένου αντικειμένου με το οποίο βεβαιώνονται τα εξής:

- (α) τα δικαιώματα εκάστου κληρονόμου ή κληρονόμου και η κληρονομική μερίδα που τους αντιστοιχεί·
- (β) η επαγωγή συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου, εφόσον προβλέπεται από το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομιά·
- (γ) η διαχείριση της κληρονομιάς.

Άρθρο 40

Χορήγηση του κληρονομητηρίου

1. Το κληρονομητήριο χορηγείται μόνον εφόσον το αρμόδιο δικαστήριο θεωρεί αποδεδειγμένα τα δηλωθέντα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται η σχετική αίτηση. Το αρμόδιο δικαστήριο χορηγεί το κληρονομητήριο αμελλητί.
2. Το αρμόδιο δικαστήριο διεξάγει αυτεπαγγέλτως, με βάση τις δηλώσεις του αιτούντος καθώς και τα έγγραφα και τα λοιπά μέσα απόδειξης που αυτός έχει προσκομίσει, τις

έρευνες που απαιτούνται για την εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών και αναζητά κάθε επιγενόμενη απόδειξη την οποία κρίνει σκόπιμη.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη παρέχουν στα αρμόδια δικαστήρια των άλλων κρατών μελών πρόσβαση, ιδίως, στα ληξιαρχεία τους, στα μητρώα στα οποία δημοσιοποιούνται οι πράξεις ή τα πραγματικά περιστατικά που σχετίζονται με την κληρονομιά ή με το περιουσιακό καθεστώς της οικογένειας του θανόντος, καθώς και στο κτηματολόγιο.
4. Το δικαστήριο που καλείται να εκδώσει κληρονομητήριο δύναται να κλητεύσει προς εμφάνιση ενώπιόν του τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ή τους τυχόν διαχειριστές ή εκτελεστές κληρονομιάς και να προβεί σε δημοσιεύσεις προκειμένου να καλέσει άλλους πιθανούς δικαιούχους να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους στην κληρονομιά.

Άρθρο 41

Περιεχόμενο του κληρονομητηρίου

1. Για την έκδοση του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου χρησιμοποιείται το έντυπο του οποίου το υπόδειγμα παρατίθεται στο παράρτημα II.
2. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - (α) το δικαστήριο που το εκδίδει, τα πραγματικά και νομικά στοιχεία βάσει των οποίων το εν λόγω δικαστήριο θεωρεί εαυτό αρμόδιο για την έκδοση του κληρονομητηρίου και την ημερομηνία έκδοσης·
 - (β) πληροφορίες σχετικά με τον θανόντα: επώνυμο, όνομα ή ονόματα, φύλο, οικογενειακή κατάσταση, ιθαγένεια, ατομικός αριθμός αναγνώρισης εφόσον είναι διαθέσιμος, διεύθυνση της τελευταίας συνήθους κατοικίας, ημερομηνία και τόπος επέλευσης του θανάτου·
 - (γ) τις γαμικές συμβάσεις που είχε ενδεχομένως συνάψει ο θανών·
 - (δ) το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομιά δυνάμει του παρόντος κανονισμού και τις περιστάσεις, αντικειμενικές και νομικές, βάσει των οποίων προσδιορίστηκε το εφαρμοστέο δίκαιο·
 - (ε) τα πραγματικά και τα νομικά στοιχεία από τα οποία απορρέουν τα δικαιώματα ή/και οι εξουσίες των κληρονόμων, των κληροδόχων, των εκτελεστών διαθήκης ή των τρίτων διαχειριστών· αν πρόκειται για κληρονομική διαδοχή εκ του νόμου ή/και εκ διαθήκης ή/και για κληρονομική διαδοχή που στηρίζεται σε κληρονομική σύμβαση·
 - (στ) πληροφορίες σχετικά με τον αιτούντα: επώνυμο, όνομα ή ονόματα, φύλο, ιθαγένεια, ατομικός αριθμός αναγνώρισης εφόσον είναι διαθέσιμος, διεύθυνση, βαθμός εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγένειας με τον θανόντα·
 - (ζ) αναλόγως της περιπτώσεως, διευκρίνιση του τρόπου αποδοχής της κληρονομιάς για καθέναν κληρονόμο·

- (η) αν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, την κληρονομική μερίδα του καθενός εξ αυτών, καθώς επίσης, κατά περίπτωση, απαρίθμηση των περιουσιακών στοιχείων και δικαιωμάτων που αναλογούν σε έναν συγκεκριμένο κληρονόμο·
- (θ) κατάλογο των περιουσιακών στοιχείων και δικαιωμάτων που αναλογούν στους κληροδόχους με βάση το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομιά·
- (ι) τους περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται τα δικαιώματα του κληρονόμου δυνάμει του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομιά σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου III ή/και σύμφωνα με τις διατάξεις της τυχόν διαθήκης ή κληρονομικής σύμβασης·
- (ια) κατάλογο των πράξεων στις οποίες νομιμοποιείται να προβεί ο κληρονόμος, ο κληροδόχος, ο εκτελεστής διαθήκης ή/και ο διαχειριστής επί των περιουσιακών στοιχείων που απαρτίζουν την κληρονομιά βάσει του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομιά.

Άρθρο 42

Αποτελέσματα του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

1. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο αναγνωρίζεται αυτοδικαίως σε κάθε κράτος μέλος ως απόδειξη της ιδιότητας κληρονόμου ή κληροδόχου, καθώς και των εξουσιών των εκτελεστών διαθήκης ή των τρίτων διαχειριστών.
2. Το περιεχόμενο του κληρονομητηρίου τεκμαίρεται ότι ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα σε όλα τα κράτη μέλη μέχρι τη λήξη της ισχύος του. Το πρόσωπο που καθορίζεται στο κληρονομητήριο ως κληρονόμος, κληροδόχος, εκτελεστής διαθήκης ή διαχειριστής τεκμαίρεται ως κάτοχος των κληρονομικών δικαιωμάτων ή των εξουσιών διαχείρισης που προσδιορίζονται στο κληρονομητήριο και ως πρόσωπο μη υποκείμενο σε όρους και περιορισμούς πλην εκείνων που αναφέρονται στο κληρονομητήριο.
3. Κάθε πρόσωπο που καταβάλλει χρηματικό ποσό ή παραδίδει ένα περιουσιακό στοιχείο στο πρόσωπο το οποίο σύμφωνα με κληρονομητήριο νομιμοποιείται να προβεί στη σχετική πράξη θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει τη σχετική νομική του υποχρέωση, εκτός αν γνώριζε ότι το περιεχόμενο του κληρονομητηρίου δεν ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα.
4. Κάθε πρόσωπο στο οποίο έχουν μεταβιβασθεί περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς από το πρόσωπο το οποίο σύμφωνα με κληρονομητήριο νομιμοποιείται να διαθέσει το εκάστοτε περιουσιακό στοιχείο με βάση τον συνημμένο στο κληρονομητήριο κατάλογο θεωρείται ότι απέκτησε το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο από πρόσωπο που είχε την εξουσία να το διαθέσει, εκτός αν γνώριζε ότι το περιεχόμενο του κληρονομητηρίου δεν ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα.
5. Το κληρονομητήριο συνιστά έγκυρο τίτλο για τη μεταγραφή ή την εγγραφή της απόκτησης περιουσιακών στοιχείων μέσω κληρονομικής διαδοχής στα δημόσια μητρώα του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το εκάστοτε περιουσιακό στοιχείο. Η μεταγραφή πραγματοποιείται με βάση τις ρυθμίσεις που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους υπό την εξουσία του οποίου τηρείται το οικείο μητρώο και παράγει τα αποτελέσματα που ορίζει η ίδια αυτή νομοθεσία.

Άρθρο 43

Διόρθωση, αναστολή ή ακύρωση του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

1. Το πρωτότυπο του κληρονομητηρίου φυλάσσεται από το δικαστήριο που το εξέδωσε, το οποίο χορηγεί ένα ή περισσότερα επίσημα αντίγραφα αυτού στον αιτούντα ή σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που έχει σχετικό έννομο συμφέρον.
2. Τα χορηγούμενα επίσημα αντίγραφα παράγουν τα αποτελέσματα που προβλέπονται στο άρθρο 42 επί τρίμηνο. Μετά την παρέλευση του τριμήνου, οι δικαιούχοι του κληρονομητηρίου ή άλλοι ενδιαφερόμενοι πρέπει να ζητήσουν νέο επίσημο αντίγραφο από το δικαστήριο έκδοσης προκειμένου να ασκήσουν τα κληρονομικά τους δικαιώματα.
3. Κατόπιν αιτήσεως ενδιαφερομένου προς το δικαστήριο έκδοσης ή με αυτεπάγγελτη ενέργεια του εν λόγω δικαστηρίου, το κληρονομητήριο υπόκειται σε:
 - (α) διόρθωσή του, σε περίπτωση ουσιώδους σφάλματος·
 - (β) σημείωση στο περιθώριο περί αναστολής των αποτελεσμάτων του αν έχει αμφισβητηθεί η ακρίβεια του περιεχομένου του·
 - (γ) ακύρωση, σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι το περιεχόμενο του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.
4. Το δικαστήριο έκδοσης σημειώνει στο περιθώριο του πρωτοτύπου του κληρονομητηρίου το γεγονός της διόρθωσης, της αναστολής των αποτελεσμάτων ή της ακύρωσής τους και κοινοποιεί το γεγονός αυτό στον αιτούντα ή στους αιτούντες.

Άρθρο 44

Ένδικα μέσα

Κάθε κράτος μέλος καθορίζει τα ένδικα μέσα στα οποία υπόκειται η απόφαση για τη χορήγηση ή τη μη χορήγηση, τη διόρθωση, την αναστολή ή την ακύρωση του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.

Κεφάλαιο VII

Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 45

Σχέση με τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διμερών ή πολυμερών συμβάσεων των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του παρόντος κανονισμού και οι οποίες διέπουν θέματα τα οποία ρυθμίζονται με τον παρόντα κανονισμό, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 307 της συνθήκης.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο παρών κανονισμός υπερισχύει, μεταξύ των κρατών μελών, των συμβάσεων που αφορούν τα ρυθμιζόμενα από τον παρόντα κανονισμό θέματα και των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη κράτη μέλη.

Άρθρο 46

Διαθέσιμες πληροφορίες για το κοινό

Τα κράτη μέλη παρέχουν, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, περιγραφή των εθνικών τους νομοθετικών διατάξεων και διαδικασιών που ισχύουν στον τομέα του κληρονομικού δικαίου, καθώς και το κείμενο των σχετικών διατάξεων ενόψει της διάθεσής τους στο κοινό. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση των εν λόγω διατάξεων.

Άρθρο 47

Τροποποίηση των εντύπων

Οποιαδήποτε τροποποίηση των εντύπων που προβλέπονται στα άρθρα 38 και 41 υιοθετείται σύμφωνα με τη διαδικασία της συμβουλευτικής επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 48 παράγραφος 2.

Άρθρο 48

Επιτροπή

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 75 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001.
2. Οσάκις γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 αυτής.

Άρθρο 49

Ρήτρα επανεξέτασης

Το αργότερο έως τις [...], η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Εφόσον απαιτείται, η έκθεση συνοδεύεται από προτάσεις προσαρμογής.

Άρθρο 50

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην κληρονομική διαδοχή προσώπων των οποίων ο θάνατος επέρχεται μετά την ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του.
2. Σε περίπτωση που ο θανών είχε καθορίσει, πριν από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, το δικαίω που είναι εφαρμοστέο στην κληρονομική του διαδοχή, ο καθορισμός αυτός θεωρείται έγκυρος εφόσον εκπληρώνει τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 17.

3. Σε περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη κληρονομικής σύμβασης είχαν καθορίσει, πριν από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στη συγκεκριμένη σύμβαση, ο καθορισμός αυτός θεωρείται έγκυρος εφόσον εκπληρώνει τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 18.

Άρθρο 51
Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός τίθεται σε εφαρμογή την [ένα έτος μετά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ
Για την Γενική Γραμματεία,

Jordi AYET PUIGARNAU
Διευθυντής της Γραμματείας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 38 ΤΟΥ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

ΑΙΤΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΤΗΡΙΟΥ

(Άρθρα 36 και επόμενα του κανονισμού [...] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κληρονομικής διαδοχής²²)

1. Κράτος μέλος

BE BG CZ DE EE [IE] EL ES FR IT CY LV LT LU HU MT
NL AT PL PT RO SI SK FI SE [UK]

2. Στοιχεία του θανόντος

2.1. Επώνυμο:

2.2. Όνομα (ονόματα):

2.3. Φύλο:

2.4. Οικογενειακή κατάσταση:

2.5. Ιθαγένεια:

2.6. Κωδικός αναγνώρισης*:

2.7. Ημερομηνία θανάτου:

2.8. Τόπος θανάτου:

Διεύθυνση της τελευταίας συνήθους κατοικίας:

2.9. Οδός και αριθμός / ταχυδρομική θυρίδα:

²² EE L [...].

2.10. Περιοχή και ταχυδρομικός τομέας:

2.11. Χώρα:

3. Στοιχεία του αιτούντος

3.1. Επώνυμο:

3.2. Όνομα (ονόματα):

3.3. Φύλο:

3.4. Ιθαγένεια:

3.5. Κωδικός αναγνώρισης*:

3.6. Οδός και αριθμός / ταχυδρομική θυρίδα:

3.7. Περιοχή και ταχυδρομικός τομέας:

3.8. Τηλ.:

3.9. Ηλεκτρονική διεύθυνση:

3.10. Βαθμός συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας με τον θανόντα*:

*αν ισχύει

4. Πρόσθετες πληροφορίες:

4.1. Αντικειμενικά ή νομικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται κληρονομικό δικαίωμα:

4.2. Αντικειμενικά ή νομικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται δικαίωμα εκτέλεσης ή/και διαχείρισης της κληρονομιάς:

4.3. Συνέταξε ο θανών διατάξεις τελευταίας βουλήσεως; Ναι Όχι

Αν απαντήσατε «Ναι», επισυνάψτε τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως.*

4.4. Είχε συνάψει ο θανών γαμήλιο συμβόλαιο; Ναι Όχι

Αν απαντήσατε «Ναι», επισυνάψτε το γαμήλιο συμβόλαιο.*

4.5. Μήπως υποκαθιστάτε άλλον κληρονόμο ή κληροδόχο; Ναι Όχι

Αν απαντήσατε «Ναι», επισυνάψτε απόδειξη του θανάτου του εν λόγω προσώπου ή άλλου γεγονότος λόγω του οποίου το πρόσωπο αυτό αδυνατεί να εγείρει δικαίωμα στην κληρονομιά.*

4.6. Γνωρίζετε την ύπαρξη αμφισβήτησης σχετικά με τα κληρονομικά δικαιώματα; Ναι Όχι

Αν απαντήσατε «Ναι», παραθέσατε πληροφορίες σχετικά με την αμφισβήτηση.*

4.7. Διαθέσατε, υπό τύπον παραρτήματος, κατάλογο όλων των συγγενών του θανόντος, με διευκρίνιση, για τον καθένα, του επωνύμου, του ονόματος ή των ονομάτων, του είδους συγγένειας με τον θανόντα, της ημερομηνίας γέννησης, της ιθαγένειας και της διεύθυνσης.

*Παρακαλείσθε να υποβάλετε δημόσια έγγραφα ή επικυρωμένα αντίγραφα, εφόσον είναι δυνατό.

Δηλώνω υπευθύνως ότι οι ανωτέρω πληροφορίες ανταποκρίνονται σε ό,τι είμαι σε θέση να γνωρίζω.*

Ημερομηνία:

Υπογραφή:

*Άρθρο 38 παράγραφος 3, σε περίπτωση που η δήλωση πραγματοποιείται ενόρκως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΤΗΡΙΟ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΣΤΟ
ΑΡΘΡΟ 41

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΤΗΡΙΟ

(Άρθρο 41 του κανονισμού [...] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κληρονομικής διαδοχής²³)

1. Κράτος μέλος του δικαστηρίου έκδοσης

BE BG CZ DE EE [IE] EL ES FR IT CY LV LT LU HU MT
NL AT PL PT RO SI SK FI SE [UK]

2. Πληροφορίες σχετικά με το δικαστήριο

2.1. Αρμόδιο δικαστήριο βάσει του ακόλουθου άρθρου του κανονισμού:

Άρθρο 4 Άρθρο 5 Άρθρο 6

2.2. Αρμόδιος για επικοινωνία:

2.3. Διεύθυνση:

3. Στοιχεία του θανόντος

3.1. Επώνυμο:

3.2. Όνομα (ονόματα):

3.3. Φύλο:

²³ EE L [...].

3.4. Οικογενειακή κατάσταση:

3.5. Ιθαγένεια:

3.6. Κωδικός αναγνώρισης*:

3.7. Ημερομηνία θανάτου:

3.8. Τόπος θανάτου:

Διεύθυνση της τελευταίας συνήθους κατοικίας:

3.9. Οδός και αριθμός / ταχυδρομική θυρίδα:

3.10. Περιοχή και ταχυδρομικός τομέας:

3.11. Χώρα:

3.12 Γαμικές συμβάσεις:

3.13 Δίκαιο που εφαρμόζεται στην κληρονομιά:

4. Στοιχεία του αιτούντος

4.1. Επώνυμο:

4.2. Όνομα (ονόματα):

4.3. Φύλο:

4.4. Ιθαγένεια:

4.5. Κωδικός αναγνώρισης*:

4.6. Οδός και αριθμός / ταχυδρομική θυρίδα:

4.7. Περιοχή και ταχυδρομικός τομέας:

4.8. Τηλ.:

4.9. Ηλεκτρονική διεύθυνση:

4.10. Βαθμός συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας με τον θανόντα*:

*αν ισχύει

5. Απόδειξη της ιδιότητας κληρονόμου

5.1. Παρέχει το παρόν έγγραφο απόδειξη της ιδιότητας κληρονόμου; Ναι Όχι

5.2. Κατάλογος των κληρονόμων:*

Επώνυμο	Όνομα (ονόματα)	Ημερομηνία γέννησης	Κληρονομική μερίδα	Περιορισμοί

*Αν είναι αναγκαίο, επισυνάψτε πρόσθετο φύλλο.

5.3. Μήπως η αποδοχή της κληρονομιάς υπόκειται σε όρο (π.χ. ευεργέτημα απογραφής);
Ναι Όχι

Αν ναι, προσδιορίστε σε χωριστό φύλλο το είδος του όρου και τα αποτελέσματά του.

5.4. Κατάλογος των περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων που αναλογούν σε συγκεκριμένο κληρονόμο:*

Επώνυμο	Όνομα (ονόματα)	Προσδιορισμός του περιουσιακού στοιχείου ή του δικαιώματος

*Αν είναι αναγκαίο, επισυνάψτε πρόσθετο φύλλο.

6. Απόδειξη της ιδιότητας κληροδόχου

6.1. Περιέχει το παρόν έγγραφο απόδειξη της ιδιότητας κληροδόχου; Ναι Όχι

6.2. Κατάλογος των κληροδόχων:*

Επώνυμο	Όνομα (ονόματα)	Ημερομηνία γέννησης	Δικαίωμα (-αιώματα) ή περιουσιακό (-ά) στοιχείο (-α) που αναλογεί (-ούν) στον κληροδόχο βάσει διατάξεως τελευταίας βουλήσεως

*Αν είναι αναγκαίο, επισυνάψτε πρόσθετο φύλλο.

7. Απόδειξη της ιδιότητας διαχειριστή ή/και εκτελεστή

7.1. Περιέχει το παρόν έγγραφο απόδειξη της ιδιότητας διαχειριστή; Ναι Όχι

7.2. Περιέχει το παρόν έγγραφο απόδειξη της ιδιότητας εκτελεστή; Ναι Όχι

7.3. Διευκρινίστε τη φύση των δικαιωμάτων του διαχειριστή ή/και του εκτελεστή διαθήκης, τη νομική βάση στην οποία στηρίζονται αυτά, καθώς και ενδεικτικό κατάλογο των πράξεων στις οποίες το εν λόγω πρόσωπο νομιμοποιείται να προβεί δυνάμει των εν λόγω δικαιωμάτων: